היינט-די וואהלען צום סיים

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

Nr. 525/1350 | Łódź, Niedziela, 4 marca 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג יב אדר תרפ"ח | Nr. 55/1350

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

Reprezentacja Browaru Okocimskiego w Łodzi,

przy ulicy Zachodniej № 2, telefon № 36-98

>> poleca na PURIM <<

piwo okocimskie, marcowe, eksportowe i porter.

לכבוד פורים!

א וואונדערבארען געשמאק און גענוס, האט מען נור ביים טרינקען -- פון דער פירמא --

מ. לובא.

ליקיערען, קאניאקען און ווייגען

דאמף-דעסטילאציאן

M. ŁUBA, Łódź

Pl. Wolności 5, tel. 21-52.

די פירמע עקזיסטירט פון 1898 יאהר

קאניאק „MEDICINAL" פון דער פירמע STOCK V. S. O. P.

A. P. CZWIANANC, ŁÓDŹ, Piotrkowska 69, tel. 38-64

עמפפעהלט צו די בעפארשטעהענדע פייערטאגען:

פרוכט - קערבעער, ליקיערען און קאניאקען, קאנסערווען

ווייגען פון די בעסטע אין- און אויסלענדישע פירמען. — צוגענגליכע פרייזען! — רעיעלע בעהאנדלונג! — ווייגען פון די בעסטע אין- און אויסלענדישע פירמען.

דער קאנקורענצלאזער

זשיווצער פארטער

איז געוועזן, איז און וועט זיין דער בעסטער שלח-מנות אויף פורים

צו בעקומען אין

Generalna Reprezentacja Arcyksiążęcego Browaru w Żywcu

St. Plenkiewicz, Łódź, ul. Kopernika 53. Tel. 67-97

הוי נפלה עטרת ראשנו.

בלב מלא צער ויגון הננו מודיעים ע"ד פטירת בשנת החמשים וחמש לימי חייו בעלי היקר, אבינו, חותננו, חתני, אחינו וזקננו

נ.ע. שמחה בונם פריידענרייך

ב"ר בצלאל מו"צ הכהן ז"ל

הלו' תהי' היום ביום א' תשא, י"ב אדר תרפ"ח בשעה 12 בצהרים מבית האבל רחוב אלעי 1-טען מאי 20.

השרויים בצער עמוק משפחתו מתאבלת.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז נאך מיין צוריקקעהר פון אויסלאנד, האב איך ווידער ערעפענט מיין העררען-שניידער-אטעליער אויף נארוטאוויטשא № 6 און בעזיץ די נייעסטע אויסלענדישע מאדעלען.

L.Abramowicz מיט אכטונג

Narutowicza Nr. 6. 989

משלוח מנות אויף פורים!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט אונזער געעהרטע קונדשאפט, אז צום היי־יעהריגען פורים-סעזאן האבען מיר פארגעברייט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע גרעסען טארטען, באקאליען, דעליקאטעסען, באמ-באניערען, ווי אויך פערשידענע געבעקסע פון אונזער אייגענער אויס-ארבייטונג. מיר בעזיצען אויך צוקער-ווארען פון פערשידענע אנדערע פירמעס.

מיט אכטונג מ. ה. ווראבלעווסקי

נאוואמיעסקא 21, טעל. 35-40. 425

Waschseide

w najlepszym gatunku — poleca

Inż. J. BORNSTEIN.

Cegielniana 3. Telefon 43-40.

18 — 18

זייט שטאלצע און ווירדיגע יודען!
הערט אייך-צו צו אייער נאציאנאלען געוויסען!
לאזט אייך נישט פערפיהרען דורך מוסרים!
קעהרט אויס פון דער יודישער גאס די צבוע'דיגע מאשקעס פון דער „אגודה"!
ערפיל דיין חוב צו דיין פאלק!

גיב אפ דיין שטים

פאר דער איינציגער יוד. נאציאנאלער ליסטע 18!

נאר אויף דער ליסטע 18 פיגורירען מוטיגע און עהרליכע קעמפער פאר דיינע רעכט און דיין כבוד!

ווארנונג!

יעדער צעטעל 18 מוז זיין פון ווייס פאפיר, ריין פון ביידע זייטען, אהן פינטע-לעך און אהן פאסקעלעך. אויף דעם צע-טעל טאר א חוץ דעם נומער 18 זיך נישט געפינען קיין שום נאמען און איבערהויפט טאר נישט זיין גארנישט אויפגעשריבען אדער געדרוקט. מיט איין ווארט: א ווייס שטיקעל פאפיר מיט 18

צורייסט אלע פאלשע צעטלען 18, וואס ווערען פערשפרייט דורך אונזערע געגנער!

אונזערע צעטלען פערטיילען יודען און דייטשען.

ידען!

אויב מען מאכט אייך שוועריג-קייטען ביים אפגעבען די שטים, ווענדעט זיך תיכף אין אונזערע אינפארמאציע-ביוראס: צעגעלניאנא 4, שעגקעוויטש 3/5, קילינסקא 44, פעט-ריקאווער 23, רזגאווסקא 7, זגערזשער 40, גלובנא 62.

בעקוקט דעם קאנווערט,

וואס איהר וועט בעקומען אין אבוואוד. דער קאנווערט מוז זיין ריין און אהן שום צייכען. איידער איהר לייגט אריין דעם צעטעל 18. זעהט-נאך, צי דער קאנווערט איז ליידיג.

נאך א שקר פון דער „אגודה"

און איהרע שותפים,

אז מען האט צוריקגעצויגען די ליסטע 18, – דאס איז שקר וכזב!

פרויען! נאר אויף דער ליסטע 18

פיגורירט א פרוי,

די פאוי שטיין, מיטגליד פוי' ווארש. שטאט-ראט.

אלע האנדווערקער שטימען פאר נ' 18

וועלכע פיהרט אדורך 2 האנדווערקער אין סיים ראסנער און טשערניאקאוו.

סוחרים און האנדווערקער!

די קאנדידאטען פון דער ליסטע 18 האבען שטענ-דיג פערטיידיגט אייערע בלוטיגע אינטערעסען. שטימט דעריבער פאר דער ליסטע 18!

18 — 18

18

18 — 18

להפך צו אלע פאלשע ידיעות ערקלערען מיר עפענטליך אז מיר האבען זיך אלע אנגעשלאסען אין דער ליסטע 18 און וועלען פאר איהר שטימען, על כן זאלען אלע אונזערע מיטגלידער מיט זייערע בני-בית אגיטירען און שטימען פאר דער ליסטע 18.

די פערוואלטונג
„גמילת-חסדים" גרינעם מארק.

פערגאנגענע וואך איז דער חענטשינער רבי שליט"א געווען אין בענדין. דער ראש פון דער אגודה ר' מנדיל שפירא האט געוואלט ארייינציהען דעם רבי'ן שליט"א אין די פאלשע דרכים פון דער אגודה. דער רבי שליט"א האט געענטפערט, אז ער איז נישט מסכים מיט זייער פאליטיק און, אז זיינע חסידים וועלען שטי-מען פאר נומער 18. שפעטער האבען זיי געוואלט משפיע זיין אויפ'ן רבינ'ס איידעס, וועלכער האט זיי געגעבען א תשובה „מיר קענען שוין צו-גוט אייערע טובות און אייערע פאלשע דרכים".

די חענטשינער חסידים.

הכחשה.

מיר זענען מודיע, אז די חתימה פון אונזער אדמו"ר שליט"א און דער קול קורא פון דער „אגודה" איז געפעלשט. אונזער אדמו"ר שליט"א מישט זיך נישט אין פאליטיק.

די קארלינער חסידים.

אטוואצקער חסידים!

איך בין מודיע אנשי שלומנו, אז די חתימה פון אונזער אדמו"ר שליט"א אויף דער קול-קורא פון אגו-דה'שען-פאלקיסטישען בלאק איז א שקר מוחלט.

ליב ווינטער. פֿ"י

אנ'אונפערשעהמטע חוצפה.

איך בין מודיע אלע גראדזיסקער חסידים, אז אויף די צוויי אנאנסען פון דער „אגודה" אין די היגע יודישע צייטונגען איז מיין התימה געפעלשט. איך בין אויך מודיע אלע אנשי שלומנו, אז אונזער אדמו"ר שליט"א האט בפירוש ערקלערט, אז ער האט נישט קיין שום שיכות מיט דעם אגודה'שען-פאלקיסטישען בלאק.

הערצקע וואלף.

מיר פאדערן-אויף אלע אונזערע מיטגלידער צו אגיטירען און שטימען פאר דער ליסטע 18!

די פערוואלטונג פון „לינת אורחים"
פיעטריקאווער 59.

אלס ענטפער אויף די פאלשע ידיעות פון דער „אגודה"

מיט זייערע שותפים ערקלערען מיר, אז דר. ראזענבלאט האט זיך קאטעגאריש אבגעזאגט צו זיצען צוזאמען מיט די פארשטעהער פון דער לאדזער אגודה אין דער קהלה און מיר האבען צום בעדויערן נישט געקאנט ארויפשטעלען זיין קאנדידאטור צו דער קהלה-פערוואלטונג

קאמיטעט פון דער ציוניסטי-שער ארגאניזאציע אין לאדז.

אזוי ווי די אגודה פערשפרייט פאלשע קלאנגען,

אז די דייטשען האבען אבגעמאכט מיט די יודען, אז דער יודישער קאנדידאט וועט זיך אבזאגען לטובת דעם דייטש, ערקלערען מיר, אז די גאנצע ידיעה איז א אונפער-שעמטער ליגען, אזוי ווי אלע אנדערע אגודה'שע שקרים.

יודישער וואהל-קאמיטעט ביים בלאק פון די נאציאנאלע מינדערהייטען.

ידען! פון איין איינציגער שטים קען אפהענגען דער יוד. מאנדאט!

נאר די ליסטע 18 קען אדורכפיהרען אין לאדז א יודישען דעפוטאט!

יעדע יודישע שטים, וואס איהר וועט אפגעבען אויף אנ'אנדערער ליסטע איז ארויסגעווארפען!

שניידער-מייסטער פעראיין.

אלע מענער-שניידער בעשטעלט ווערען גערופען היינט, זונטאג 9 אין אווענט צו קומען אין פעראיינס = לאקאל (פיעטריקאווער 20) אויף

א פערזאמלונג

וועגען די ארויסגעשטעלטע פאדערונגען פון די ארבייטער אויף 40 פראצ. הוספה.
צוליב דער דרינגליכקייט פון דער פראגע ווערען די מיטגלידער געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.

די מענער-פאך-קאמיסיע.

דאנקזאגונג.

מיר דריקען אויס א עפענטליכען דאנק די חברים געוו. דעפ. נח פרילוצקי און ראטמ אדוו. וויצמאן פאר זייערע אונערמידליכע און ערפאלגרייכע אינטערווענצען לטובת די הויזירער פון פויזען און פאמערן א דאנק וועלכע הונדערטער יודישע פאמיליעס זענען אפגעראטעוועט געווארען פון אונטערגאנג. מיר פאדערן אויף אונזערע מיטגלידער הויזירער, צו שטימען פאר די וואס קעמפען פאר אייך און וועלען אייך ווייטער פערטיידיגען אייערע אינטערעסען שטימט פאר ליסטע 33.

די פערוואלטונג: אברהם מאקארסקי, לייב ראזענבערג, דוד מארעק, פנחס יאנאווסקי, יעקב מאנדעלבוים, משה, ציפלער.

גערענקט אז ס'איז שוין פורים

און דעריבער האב איך צוגעגרייט פאר מיין ג' קונדשאפט די שענסטע קאמפלעטען מיט זעהר ביליגע פרייזען ווי אויך

די בעסטע פערפומען

אין- און אויסלענדישע

22 PERFUMERJA S. BUCHWEITZ, Piotrkowska 22. Telefon 31-43 22

הכחשה.

צו די פילע שקרים האט די"אגודה אויסגעטראכט א נייעס, אז זיי בעזיצען כלומר'שט א בריף פון אדמו"ר שליט"א מאלכסנדער. מיר מאכען וויסעו, אז אדמו"ר שליט"א האט אזא בריף נישט געגעבען און וועט נישט געבען. גלויבט נישט אין זייערע שקרים!

אונפארטייאישע רעליגיעזע יודען אין לאדז.

היינט-די וואהלען צום סיים.

דאס גאנצע לאנד אין העכסטער שפאנונג פון וואהל=קאמף.

ווארשא, 3 (טעלעפאניש פון אונ־זער קארעספאנדענט) לויט ידיעות, וועל־כע קומען אן פון אלע עקען לאנד, איז דער וואהל־קאמף אומעטום א געוואלדיג־אנגעשטרענגער און פערביטערטער. ס״ה זענען אריינגעטראגען געווארען אין די פערשידענע וואהל־קרייזען 717 קאנ־דידאטען־ליסטעס, פון זיי זענען 137 נישט אנגענומען און מלוכה־ליסטעס. דורכשניטליך מאכט אוים 12 ליסטעס אין א קרייז, אין ווארשא — 16, די מערסטע צאהל ליסטעס — אין זלאט־שעוו (גאליציען) — 20. צווישען די ליס־טעס זענען פאראן אזעלכע: „פויליש־אוקראיניש־יודישע (3—פאשיזים) — אין גאליציען, אנ׳אוקראינישע ליסטע מיט׳ן נאמען „כלאפ זא פלוגיעם״ א. אז. וו.

ווארשא, 3 (טעלעפאניש פון אונ־זער קארעספאנדענט) ווארשא האט היינט א גאנצען טאג זיך געוויגט און איבערגעלעבט אין די לעצטע אנשטרענגונ־גען פון וואהל־קאמף. אלע פארמען פון וואהל־אגיטאציע זענען געלאזט געווארען אין גאנג: מענגאפאנען, ליכט־רעקלאמע, פלאקאטען, קאריקאטורען, פלוג־בלעטלעך און מיטינגען אהן א שיער. די גאסען זענען פערפלייצט פון וואהל־ליטעראטור, אומעטום וואלגע־רען זיך אהן א שיער וואהל־נומער־לעך פון די וואהל־ליסטעס. אי־בער דער שטאדט האבען געשוועבט אעראפלאנען, עלעקטריש בע־לויכטונג מיט אויפשריפטען: שטימט פאר נומער 1״. דער טאג איז אויך נישט פאריבער אהן פערשידענע ספעציפישע וואהל־פאסירונגען.

צווישען די

ציוניסטען און ארטאדאקסען

איז געקומען אין עטליכע ערטער צו געשלעגען. די ציוניסטען האבען איינ־געארדענט זייערע וואהל־מיטינגען אין די ציוניסטישע שוהלען. אהין זענען גע־קומען אנהענגער פון דער ליסטע 33 און אין עטליכע ערטער זענען די צוזאמ־מענשטויסען ארורך נישט גלאט טרוקען. אין דער שוהל אויף פאוויע 22 זענען אויסגעהאקט געווארען די שויבען. דער מיטינג פון נומער 18, וועלכער האט געזאלט פארקומען אויף שוו. יערסקי 22, איז נישט צושטאנד־געקומען.

זעהר אינטענסיוו האבען געארבייט א גאנצע טאג די יודישע ארבייטער־פאר־טייען. די פועלי־ציון האבען איינגעאר־דענט פיער גרויסע וואהל־מיטינגען. דער בונד האט זיך געלאזט מעהר אויף הויף־ און גרופען־אגיטאציע.

אין יודישען ראיאן איז פארגעקומען א דעמאנסטראציע פון יוגענטליכע קא־מוניסטען. אין ראיאן פון 3־טען 4־טען און 5־טען קאמיסאריאט זענען אין פערשידענע ערטער ארויסגעהאנגען גע־ווארען רויטע פעהנער.

צווישען די ארעסטירטע און צוזאמענ־האנג מיט די וואהלען אין לעצטען טאג געפינט זיך אויך דער בעקאנטער אר־בייטער - טוער שאול אמסטערדאם.

אין נעוו. לאקאל פון „מזרחי״ איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די יו־דישע לעדער - ארבייטער. ביים אראפ־געהן פון דער פערזאמלונג זענען אויף די ארבייטער בעפאלען אומבעקאנטע קריסטען און האבען זיי מורא׳דיג גע־שלאגען, אזוי אז פיל זענען פערוואונ־דעט געווארען.

דער „נאש פשעגלאנד״, וועלכער האט ביז דעם היינטיגען טאג נישט געהאט קיין אויסגעשפראכענע שטעלונג צו די וואהלען, האט אין היינטיגען נומער אפ־געדרוקט אנ׳ערקלערונג פון דער רע־דאקציע, וועלכע פאדערט אויף די וועה־לער צו שטימען פאר יצחק גרינבוים׳ען.

ווארשא, 3 (טעלעפאניש) דער וואהל קאמיטעט פונ׳ם 33־טעל האט פארגע־שלאגען א יודישער צייטונג פאר אנאנ־סען אין וואהל - טאג — 5.000 זל. און 10.000 זל. — אויב מ׳וועט נישט אנ־נעהמען קיין אנאנסען פונ׳ם אכצעהנ־טעל.

פויזען, (א. וו.) פאר אנ׳ארטיקעל וועגען די וואהלען איז קאנפיסקירט גע־ווארען דאס „פויזנער טאגעבלאט״.

פויזען, 3 (א. וו.) נעכטען פריה בעת מ׳האט געלארען אין וואגאן פעק לעך מיטן „ריעננניק פאזנאנסקי״ פאר דער פראווינץ און נומערלעך 24 און 25 האט דער דירעקטאר פון „קוריער פאד־נאנסקי״ פערלאנגט, אז מ׳זאל דורכ־פיהרען א רעוויזיע. ס׳האט זיך ארויס־געשטעלט, אז צווישען די פעקלעך געפי־נען זיך אויך פעקלעך אויפרופען פון דער ליסטע 13, באלד נאכדעם האט מען ארורכגעפיהרט א רעוויזיע אין „רזענ ניק פאזנאנסקי״, וואו מען האט נאר־נישט געפונען.

א בריף אין רעדאקציע.

זעהר געעהרטער ה׳ רעדאקטאר!

מיר בעטען אייך אפצודריקען אונ־זער פאלגענדע ערקלעהרונג.

דער בריף פון ליובאוויטשער רבי׳ן שליט״א, אין וועלכען ער האט זיך שארף אויסגעדריקט געגען דער „אגודה״ אז א אויסצוג פון דעם רבינ׳ס בריף, וועלכען ער האט געשריבען צו הרב ר׳ יוסף שליט״א אבדק״ק דווינסק. דער אויסצוג איז טריי און ווערטליך איבער־געגעבען.

מיט דרך־ארץ
יודישער וואהל־קאמיטעט
ביים מינדערהייטס־בלאק
אין לאדז.

4 לאדזש 4
מוז האבען
א יידישען
ארבעטער=
דעפוטאט!
דעריבער:
שטימען פארן „בונד״.
אלע יידישע ארבעטער
שטימט פארן „בונד״
די יידישע ארבעטענדיגע אינטעליגענץ
שטימען פארן „בונד״
אלע ארימע האנדווערקער און באלופניקעס
שטימען פארן „בונד״
אלע אומפערמעגליכע און בעעולה׳טע
שטימען פארן „בונד״
אלע ארימע לאקאטארן.
539
אלע, ווי איינער, מאן און פרוי
פארן „בונד״
פאר חבר ישראל ליכטענשטיין
4 פאר דער 4
ליסטע נומ׳

אלע האנדווערקער
און באלופניקעס
ווערען אויפגעפאדערט זונטאג ד. 4 מערץ צו שטימען פאר דער ליסטע
5 פון „פועלי=ציון״
פאר די אויסגעפרובטע קעמפער פאר פאליטישע און נאציאנאלע רעכט פון די ברייטע יודישע מאסען פאר דער קאנדידאטור פון
ח׳ זרבבל
וואהל-קאמיטעט
פון האנדווערקער און באלופניקעס סימפאטיקער פון „פועלי=ציון״.
פאר די מאגאזין=פאכען: איצקאוויטש, בענקאל, פראש, פינקעלשטיין, גלוכי.
פאר די בעשטעלטע פאכען: ז. וויינגארטען, ב ראזענ־שטיין, הענכאוויטש, גלאטמאן, קאטשקא, בעסער, פיגערהוט.
וועש=נעהער: זיסער.
פאר טאפעצירער פאך: עהרליך, דריישפיל.
לעדער=פאכען: נאלדבערג, טעמפעלהאף, נודעלמאן.
היטעל= און קאפעלוש=מאכער: ליטער, שווארצבערג.
שטריקער און סוויטערמאכער: האמערמעש.
טאמבורירער: טשעכאווסקי.
מעטאל=פאכען: עדעלשטיין, באראכאוויטש.

Dr. H. Wolkowyski

Dr. PRYBULSKI

צו דער פערלאבונג פון
פרל. העלא יאקובאוויטש
מיט ה׳ אבראמעק ליבערמאן
גראטולירען הערצליך און ווינשען פיל גליק
מיניא ריטערסקא,
מענדעל וויינשטיין.

צו דער פערלאבונג פון
פרל. העלא יאקובאוויטש
מיט ה׳ אבראמעק ליבערמאן
ווינשען א הערצליכען מזל־טוב און עוויגעס גליק
שפרינצע פאכער,
אבראם גליקסמאן.

א הערצליכען מזל־טוב ווינשען מיר אונזער ליבען פריינד און קאלעגע
ה׳ אבראמעק ליבערמאן
צו זיין פערלאבונג מיט
פרל. העלא יאקובאוויטש
זאל זייער לעבענסוועג מיט בלומען בעצירט זיין
ראכעל לעווין, יוכבד זיטענפעלד, הלל פאכער, שבתי אלשטיין, יענקעלע ראזענבלום, בערל ראזענבלום, וואלף טראגארוש, אברהם קרומהאלץ, יוסף אשר בערמאנסקי.
530

הכסף יענה את הכל!
לאסען - צו דער - 5 קלאס
זענען שוין צו בעקומען.
די ציהונג דויערט פון 8 מערץ ביז׳ן 18 אפריל איינשל.
אלגעמיינע צאהל געווינסטען
17.382.000 זל.
הויפט=געווינס 650.000 זל.
פרייזען פון די לאסען
1/1—200	1/2—100	1/4 — 50
פראווינצער קענען איינצאהלען אויף אונזער קאנטא P. K. O. אין לאדז № 64.209
מיר ערלעדיגען שנעל און פינקטליך.
די בעריהמטעסטע קאלעקטור אין דער וועלט.
E. LICHTENSTEIN
CENTRALA: Warszawa, Marszałkowska 146.
Łódż, ul. Piotrkowska 72
(gmach Grand-Hotelu), telefon 56-68.

משלח מנות מיפ״י
איז די אנערקענטע
„JAPONCZYK"
כשר לפסח בהכשר הרבנים דפה
וועלכע איז געשמאק האט נישט צו זיך קיין גלייכען גלייכצייטיג
עקסטרא אויף משלח מנות האבען מיר ארויסגעלאזען האלבע קילאווע און 1 קילאווע
אין רויטע בלעך - דאזען.

5 דאס יודישע ארבייטער לאדז 5 פון „פועלי-ציון"
שטימט פאר די אויסגעפרובטע מוטיגע פערטיידיגער פון זייערע אינטערעסן, פאר ליסטע 5
דער ערשטער קאנדידאט ח' זרבבל
5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5

לאָדז. 4 מערץ 1928.

„נייער פאלקסבלאט"

לאָדז. 4 מערץ 1928.

היינט

דער טאג פון פאליטישער אַקטיװקייט.

אלע װערטער זענען שוין אָפּגעזאָגט, אלע פּלאַקאַטען זענען שוין אויסגעקלעפּט. דאָס װאָרט האָט דער גרויסער אומבעקאַנטער, װאָס װעט דורך מיליאָנען װייסע פּאַפּירלעך, אויף װעלכע קיין זאך א חוץ א נומער טאָר נישט זיין אויפגעדרוקט, ערקלערען, װעמען ער האָט בעשאָנקען מיט זיין צוטרוי.

א טאג נאָך די װאַהלען װעלען מיר זיין קלוגער, װי א טאָג פאַר די װאַהלען, — האָט זיך אמאָל אויסגעדריקט אַן ענגלישער מלוכה-מאַן. און אויב אין ענגלאַנד װאַגט נישט קיין פּאָליטיקער, װאָס װיל נישט ריזיקירען זיך צו מאַכען לעכערליך, פּראָגנאָזירען דעם אויסגאַנג פון די װאַהלען, איז אַזאַ שפּיל אין נביאות ביי אונז נאָך מעהר געפעהרליך. דאָרט קעמפען א צאָהל פּאַרטייען, װאָס מ'קען זיי אויפצעהלען אויף די פינגער פון איין האַנד, ביי אונז דערגרייכט די צאָהל קאָנקורירענדע ליסטעס אין די װייטע דאָפּעלטע ציפערען. דאָרט טרעט יעדע פּאַרטיי צו צו די װאַהלען מיט בעשטימטע שלאָגענדע איינפאַכע לאָזונגען, אַרויסגעכאַפּט פון די רייף-געװאָרענע בעדערפענישען און שטימונגען פון לאַנד. אין אונזער װאַהל-קאַמפּאַניע זענען אַזעלכע לאָזונגען, װאָס זאָלען בעדייטען א פּראָגראַם פאַר דער פאָרשטעהענדיגער סיים-קאַדענץ, דורך קיינעם כמעט נישט געװאָרפען געװאָרען עס זענען דאָ לאָזונגען, אָבער מעהרסטענס נעגאַטיװע, ד. ה. אַזעלכע, װאָס קלערען נישט אַזוי װייט אויף דאָס פּראָגראַם פון דער געגעבענער פּאַרטיי, װי די חסרונות פון דער געגנערישער, פאַר װעלכע מ'דאַרף אויף איהם, אויף דעם געגען-צד, נישט שטימען.

דער פּאַרלאַמענט איז א שולע פאַר פּאָליטיקער. שלעכט נאַטירליך איז דער פּאַרלאַמענט, אין װעלכען עס זיצען פּאָליטישע חדר-יונגלעך, װעלכע זענען ערשט געקומען זיך לערנען געזעצגעבען און רעגירען. אָבער אין גאַנג פון דער פּאַרלאַמענטאַרישער אַרבייט שולען זיך און בילדען זיך אויס פעהיגע פּאָליטישע מענער, זיי בעקומען ערפאַהרונג און רוטין; פאַר דער בעפעלקערונג פאַר דער גרויסער װעהלער-מאַסע איז דער װאַהל-פּעריאָד אַן'אָרט קורץ-טערמיניגער קורס פון פּאָליטישען אלף בית אין װעלכען דער װעהלער דאַרף דורכמאַכען די פּאָליטישע תּורות, װאָס ליגען אין די פּאַרטיי-פּראָגראַמען. סיי די פּאָליטישע פּעדאַגאָגען, סיי זייערע פּעדאַגאָגישע מעטאָדען זענען נישט תּמיד די בעסטע און צוגעפּאַסטסטע פאַר דער אויפקלערונג פון דעם װעהלער. ביי פיל װעהלער שאַפט זיך אין רעזולטאַט פון דורכגעגאַנגענעם פּאָליטישען קורס, װאָס האָט אין זיך אָפט [פיל] עהנליכעס צו א פּאָליטישען דזאַז-באַנד, אַזאַ כאַאָס אַז גראָד היינט, אין טאָג פון די װאַהלען װעט ער שטעהן מיט דער האַמלעט-פראַגע: שטימען אָדער נישט שטימען.

אויף דער פראַגע איז דאָ איין ענטפער: שטימען, אומבעדינגט שטימען. די מעשה פון דער דעמאָקראַטיע בעשטעהט אין דעם, װאָס, לאָמיר זאָגען, אויף איין קורצער װייל, אויף די מינוטען, װען עס קומט פאַר דער אַקט פון װעהלען, װערט דער אומבעקאַנטער בירגער פּאָליטיש אַקטיװ, ער זאָגט זיין װאָרט, זיין מיינונג װעגען צוקונפט פון דער פּאָליטיק אין לאַנד. אָט דער אַקט גופא האָט א גרויסע מאָראַלישע בעדייטונג. ער דערהויבט דעם מאַסען-מענש צום בעװאוסטזיין, אַז ער איז א קראַפט, א גרויסע און דעצידירענדע, פון װעלכער עס איז אין לעצטען חשבון אָפּהענגיג דער גורל פון לאַנד. דער װעהלער, װעלכער האָט היינט אָפּגעגעבען זיין] שטים, קאָן האָבען בעגאַנגען א פעהלער בנוגע דער ליסטע, אויף װעלכער ער האָט געשטימט: ער קאָן גראָד שטימען פאַר דעם, װאָס װעט זיינע אינטערעסן נישט פערטיידיגען און אפילו פערראַטען. אָבער אָט דער מאָמענט פון אַקטיװקייט דאַרף ברענגען און ברענגט דעם צװייטען מאָמענט: דעם אינטערעס צום פּאָליטישען לעבען בכלל, צו דער אַרבייט פון די אויסדערװעהלטע, און דעם דריטען מאָמענט — דעם מאָמענט פון קאָנטראָל, פון פאָדערען א דין-וחשבון ביי די געװעהלטע פאַר זייער הבטחות און פּאַקטישע טאַטען.

אָט די מאָמענטען נישט רעדענדיג שוין װעגען בעװאוסטזיניגען שטימען פאַר דער אָדער יענער ליסטע, װעלכע בעהאַלט אין זיך ממשות'דיגע פּאָליטישע לאָזונגען מיט גאַראַנטיעס, אַז די לאָזונגען װעלען געטריי אָבגעהיטען װערען — די מאָמענטען פון דערװאַכטער פּאָליטישער אַקטיװקייט פאָדערען דרינגענד פון יעדען װעהלער, ער זאָל נישט רעזיגנירען פון'ם רעכט, װאָס דינט איהם דעם חיינטיגען טאָג, פון רעכט אָבצוגעבען זיין שטים. אין נאָמען פון פּאָליטישער אַקטיװיטעט, װאָס איז פון איין זייט א פועל יוצא און פון דער צװייטער זייט אַן'אָנרעגונג צו פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכען בעװאוסטזיין דאַרף יעדער װאַהל-בערעכטיגטער אין היינטיגען פייערליכען טאָג פון די סיים-װאַהלען זיך שטעלען צו די װאַהל-אורנעס.

ל.

אמעריקאנער אגריקולטור-עקספערט

וויל אינדוסטריאליזירען יודישע קאלאניעס אין רוסלאנד.

(א בריף נױ-יארק).

א יור איז געפאהרען פון אמעריקא קיין רוסלאנד, ער האט זיך דארטען לאנג נישט פערזוימט, אבער אין משך פון זיין קורצען בעזוך האט ער זיך פערינטערעסירט צו מאכען א רייזע איבער די דארטיגע יודישע קאלאניעס. דער רעזולטאט פון זיין רייזע, איז אז איצט וועט די יודישע קאלאניזאציע אין רוסלאנד אוועקגעהן אויף א מעהר צוזאמענגעזעצטען און פיל פערברייטערטען וועג.

דער יוד וואס האט מיט זיין קלײנער רייזע איבער די יודישע קאלאניעס אריינגעבראכט די פערברייטערונג אין דער גאנצער יודישער קאלאניזאציע-ארבייט איז נישט קיין רעליעף-טוער. ער איז אן'אמעריקאנער אגריקולטור עקספערט. ער איז א בעאמטער אין יוטע-שטאט און זיין נאמען איז בענדזשאמין בראון.

מר. בראון איז אין אמעריקע בעוואוסט מעהר צווישען די אמעריקאנער פארמער ווי צווישען יודען. ער איז פאר די אמעריקאנער פארמער א צווייטער אהרן שאפירא. דאס וואס שאפירא האט פאר זיי אויפגעטון אויפ'ן געביט פון פארם-קאאפעראציע, האט בראון פאר זיי אויפגעטון אויפ'ן געביט פון פארם-אינדוסטריע. ער איז געווען דער ערשטער אגריקולטור-עקספערט אין אמעריקע וואס האט געמאכט דעם עקספערימענט צו עטאבלירען הינער-פארם אין די פעראייניגטע שטאטען. היינט צו טאג איז די הינער-אינדוסטריע, א דאנק דעם ראזיגען עקספערימענט, איינע פון די ענטוויקעלטסטע פארם-אינדוסטריעס אין א-רייה אמעריקאנער שטאטען.

„פארוואס נישט מאכען אזא עקספערימענט אויך אין די יודישע קאלאניעס אין רוסלאנד?"—האט זיך בראון געשטעלט א פראגע נאכדעם ווי ער האט בעזוכט א רייה יודישע קאלאניעס אין קרים,—פארוואס נישט אינדוסטריאליזירען די יודישע קאלאניעס אין קרים און אויף אוקראינע?".

וואלט בראון נישט געפונען די יודישע קאלאניעס אין א בליהענדיגען צושטאנד וואלט איהם אזא אידעע זיכער נישט איינגעפאלען. בראון איז אבער באמת בעגייסטערט געווען פון דער ארבייט, וואס ער האט מיט זיינע אייגענע אויגען געזעהן אין די קאלאניעס; ער האט געזעהן ווי אין די קאלאניעס וואקסט א נייער געזונדער און הארעפאשנער יוד; ער האט געזעהן ווי יודען האבען זיך א נעהם געטון צו ערד-ארבייט און מיינען מיט'ן גאנצען הארצען ביי דער ערד צו בלייבען, האט בראון דער אגריקולטור-עקספערט, בראון דער פאכמאן בראון דער יוד ביי זיך אזוי בעשלאסען

דאס וואס, איך האב אויפגעטון אין אמעריקע פאר'ן אמעריקאנער פארמער איז מיר געלונגען אויפצוטון אויך אין רוסלאנד פאר'ן יודישען פארמער.

בעשלאסען און זיך גלייך גענומען צו דער ארבייט.

די ערשטע זאך וואס מר. בראון האט געטון איז אויסארבייטען א גענויעם פלאן ווי אזוי די אינדוסטריאליזאציע פון די יודישע קאלאניעס קען דורכגעפיהרט ווערען. מיט ציפערען, מיט סטאטיסטישע טאבעלען, און,—דער עיקר,—מיט זיין גרויסער דערפארונג איז ער שפעטער געקומען צו דער סאוויעטישער רעגירונגס-קאמיסיע — „קאמזעט", וואס בעשעפטיגט זיך מיט קאלאניזירען יודען אויף לאנד, און האט איהר אזוי געזאגט:

„איהר האט א סך ערד אין קרים, וואס אויף ערד-ארבייט טויג זי נישט. זי קען אבער טויגען פאר אינדוסטריעלע פארמס. איך קען אויף דער ראזיגער ערד ענטוויקלען הינער-פארמס וואס בלויז אין אמעריקע זאל מען געפינען צו זיי א גלייכען. גיט די ראזיגע ערד אוועק אויף פארמס, העלפט די יודען זיך בעזעצען אויף דער ערד, און איך נעהם זיך אונטער צו ענטוויקלען די ראזיגע יודישע אינדוסטריעלע פארמס אז אין א קורצער צייט ארום זאלען זיי ווערען א וויכטיגער בייטראג צו דער גאנצער אינדוסטריעלער סיסטעם פון אייער לאנד".

און ער האט פאר דער קאמיסיע דערקלערט אין גענויע איינצעלהייטען זיין גאנצען פלאן, וואס ער האט אויסגעארבייט בנוגע דער גרינדונג פון יודישע אינדוסטריעלע פארמס, ווי א פאכמאן איז ער צוגעגאנגען צו דעם גאנצען פראיעקט, נישט פילאנטראפיש, נאר פאכמעניש און פראקטיש. ער האט מיט דער הילף פון סטאטיסטישע אויסרעכענונגען בעוויזען, אז די געפלאנטע יודישע פארמס וועלען נישט זיין אויסגעשטעלט אויף צדקה, נאר אז זיי וועלען זיך אפצאהלען מיט פראפיט אין א פאר יאהר ארום נאך זייער עקזיסטענץ.

די סאוויעטישע רעגירונגס-קאמיסיע האט אויסגעהערט זיין פלאן און האט זיך דערמיט געוואלדיג פעראינטערעסירט פאר דער ראזיגער קאמיסיע איז בראונס פלאן געווען נישט בלויז א פראגע פון בעזעצען מעהר יודען אויף פארמס, נאר טאקע א פראגע פון ענטוויקלען אין רוסלאנד א נייע אינדוסטריע, וואס אין אמעריקע איז זי א דערפאלג און אין רוסלאנד האט מען ביז איצט וועגען איהר נישט געוואוסט.

בראונס פלאן איז דורך דער סאוויעטישער קאמיסיע איבערגעגעבען געווארען צו רוסישע עקספערטען, און אויך זיי, די עקספערטען, האבען צוגעגעבען, אז דער פלאן איז אן'אויסגעהאלטענער און א פראקטישער. דאס זעלבע האבען אויך געזאגט די יודישע טוער פון רוסלאנד וואס בעשעפטיגען זיך די גאנצע צייט מיט דער יודישער איבערוואנדערונג און קאלאניזאציע.

לאנג בלייבען אין רוסלאנד האט מר. בראון נישט געקענט, האט די סאוויעטישע „קאמזעט" איהם איבערגעבען געלאזט וויסען, אז זיין פלאן ווערט אנגענומען. די סאוויעטישע רעגירונג איז גרייט אוועקצוגעבען פאר יודישע אינדוסטריעלער פארמס א גרויסען שטח ערד אין קרימער געגענד און אויך פינאנסירען די ראזיגע אונטערנעהמונג מיט צעהן מיליאן דאלאר, אונטער דעם בעדינג אז די יודען אין אויסלאנד זאלען שאפען נאך צעהן מיליאן דאלאר צו רעאליזירען דעם ראזיגען פלאן.

די ערד, וואס די יודען וועלען קריגען וועט זיך געפינען ביים וואסער און נישט ווייט פון באהן-פערבינדונגען, דאס איז געווען איינע פון די פאדערונגען, וואס בראון האט אונטערגעשטראכען אין זיין פלאן. ער האט געפונען פאר נויטיג דעם ראזיגען פונקט צו אונטערשטרייכען, מחמת די פראדוקטען פון די יודישע פארמס וועלען דארפען פערקויפט ווערען נישט בלויז אין קרימער געגענד. נאר איבער גאנץ רוסלאנד. די פראגע וועגען טראנספארטאציאנס - פערבינדונגען איז אין דעם פאל געווען א וויכטיגע, ווייל יעדער אינדוסטריעלע אונטערנעהמונג קען וואקסען בלויז דאן, ווען זי האט גוטע טראנספארטאציע - מעגליכקייטען.

צעהן טויזענד יודישע פאמיליעס וועלען לויט מר. בראונס פלאן קענען בעזעצט ווערען אויף די נייע פארמס. נאטירליך וועלען נישט אלע צעהן טויזענד בעזעצט ווערען אין איין יאהר. דער פלאן איז אויסגערעכענט אויף צעהן יאהר צייט, און לויט אזא אופן, וואס גיט א מעגליכקייט צו בעזעצען אין ערשטען יאהר 125 פאמיליעס, אין צווייטען יאהר 250 פאמיליעס, אין דריטען יאהר 500 פאמיליעס, אין פירטען יאהר 1000 פאמיליעס, און אזוי ווייטער און ווייטער. ביים ענדע פון די צעהן יאהר וועלען אויף די ראזיגע פארמס שוין זיין איינגעפונדעוועט נישט ווייניגער פון צעהן טויזענד יודישע אינדוסטריעלע פארמער.

און אויף דעם זעלבען אופן, לויט דער זעלבער פראפארציע, וועלען אין אויסלאנד אויך דארפען געשאפען ווערען די צעהן מיליאן דאלאר, וואס זענען נויטיג פאר'ן וואוקס און ענטוויקלונג פון די פראיעקטירטע פארמס. אין דעם ערשטען יאהר וועלען דארפען געשאפען ווערען בלויז הונדערט פינף און צוואנציג טויזענד דאלאר. די ראזיגע סומע וועט דורך דער סאוויעטישער רעגירונג גלייך געטאפעלט ווערען. די ערשטע 125 פאמיליעס וועלען דערפאר קענען אנפאנגען זייער ארבייט מיט א סומע פון א פערטעל מיליאן דאלאר. די 250 פאמיליעס פון קומענדיגען יאהר וועלען שוין געהאלפען ווערען מיט א סומע פון א האלבען מיליאן דאלאר, האלב פון וועלכער עס וועט געשאפען ווערען אין אויסלאנד און האלב אין רוסלאנד. אויפ'ן דריטען יאהר ווען מען וועט דארפען בעזעצען 500 פאמיליעס, וועט מען אין אויסלאנד דארפען שאפען א האלבען מיליאן דאלאר און די סאוויעטישע רעגירונג וועט געבען א צווייטען האלבען מיליאן דאלאר אלס איהר חלק, אזוי וועלען אין אויסלאנד גראדועל דארפען געזאמעלט ווערען פאר די פראיעקטירטע פארמס צעהן מיליאן דאלאר, ענטקעגען די צעהן מיליאן, וועלכע וועלען געגעבען ווערען אויך גראדועל דורך דער סאוויעטישער רעגירונג.

ווען מען רעדט וועגען שאפען געלד אין „אויסלאנד", מיינט מען אייגענטליך אין אמעריקא. די אמעריקאנער יודען וועלען זיין די יעניגע וואס וועלען אין משך פון די צעהן יאהר דארפען העלפען צו פערווירקליכען ערפאלגרייך דעם פלאן פון אינדוסטריאליזירען צעהן טויזענד יודישע פאמיליעס אויף די הינער-פארמס אין רוסלאנד. פון זיי איז אייגענטליך אפהענגיג דער גורל פון בראונס פלאן און אויך די מאס דערפאלג, וואס מען קען פון דעם ראזיגען פלאן דערווארטען.

אין דא איז געווען וויכטיג צו וויסען איין זאך: דאס געלד, וואס וועט נעשאפען ווערען אין אמעריקא וועט נישט געשאפען ווערען דורך קיין קאמפיינס, נאר דורך הלואה, יעדער איינער, וואס וועט בייסטייערן פאר בראונס פלאן, וועט נישט בלויז קריגען זיין געלד צוריק, נאר וועט אויך קריגען פראצענט פאר'ן געלד. מר. בראון איז א פראקטישער פאכמאן. ער האט אויסגעארבייט זיין פלאן אזוי, אז די פארמס וועלען מוזען אפצאהלען צוריק דאס גאנצע געלד, וואס ווערט אין זיי אריינגעלייגט.

אויף וויפיל דער פלאן פון מר. בראון איז אויסגעהאלטען וועט מען קענען זעהן אין דער נאהענטער צוקונפט. איין זאך איז אבער קלאר. מיט זיין קורצען בעזוך אין רוסלאנד אויף די יודישע קאלאניעס האט מר. בראון סטימולירט א פערצווייגונג אין דער יודישער קאלאניזאציע - ארבייט, א פערצווייגונג, וואס פערברייטערט די וועגען און די פערספעקטיווען פון דער יודישער קאלאניזאציע, און וועלכע קען אמאל פיהרען צו דער אינדוסטריאליזירונג נישט בלויז פון די יודישע קאלאניעס, נאר אויך פון די עכט-רוסישע.

ב. סמאלאר.

אין די ציין פון טיגער

סענסאציאנעלער ראמאן

פון מאריס לעבלאן

(86

דער פערטער בריף! איינער פון די בריף, וועלכע „עס גיט אויף און נעמט אפ אפשר גאר דער טייוועל אליין, אזוי האט עס באצייכענט איינע פון די צייטונגען. דער צוהיצטער המון האט געשטראמט אין דער ריכטונג פון בולוואר סושע אין דער נאכט פונ׳ם 25-טען אויפ׳ן 26-טען מאי. די לעצטע ידיעות האבען נאך מעהר אויפגערודערט די אלגעמיינע נייגעריגקייט. גלייכצייטיג האט מען זיך דערוואוסט וועגען דעם ארעסט פון גאסטאן סוווער און וועגען דעם ענטלויפען פון זיין געליבטער פלארענציא לוי-וואסער, די סעקרעטארין פון דאן לואי פערענא, וועלכען מען האט נישט אומזיסט ווייטער באצייכענט מיט׳ן נאמען ארסען ליופען.

די פאליציי איז געוועזען זיכער אין זיג. האבענדיג אין די הענד כמעט אלע אנטיילנעמער פון דער דראמע, האט זי זיך ערלויבט צו זיין א ביסעל נישט דיסקרעט. פון די איינצעלהייטען, וועלכע מען האט ערטיילט אייניגע זשורנאליסטען, האט מען זיך דערוואוסט וועגען דער ענדערונג אין דאן לואי׳ס איבערצייגונגען מען איז איהם חושד געווען, אז ער איז פערליבט אין פלארענציע לוויוואסער, און עס האט אלעמען געריהרט, מען האט געשטויגט פאר דער מערקווירדיגער פערזאן, וועלכע האט אונטערגענומען דעם נייעם קאמף.

מען האט זיך נישט געקענט פארשטעלען, וואס וועט ער איצט טון? אויב ער וועט וועלען בעפרייען זיין געליבטע פון פערפאלגונג, אויב ער וועט וועלען ארויסרייסען פון דער טורמע מאריא אננא, ארויסרייסען און בעפרייען סוווער׳ן מוז ער היינט ביינאכט זיין דארט אויפ׳ן ארט, כדי צו בעווייזען זייער אונשולד!..

די ידיעות וועגען מאריא-אננא זענען געווען נישט קיין גוטע. פערעקשנ׳ט האט זי זיך געהאלטען ביים געדאנק וועגען זעלבסטמארד. מען האט איהר געמוזט קינסטליך דערנעהרען און די דאקטוירים ווי אויך די וועכטער פון דער טורמע סען-לאזאר האבען נישט בעהאלטען זייער בעאונרוהיגקייט.

וועט אלזא דאן לואי קומען צו דער צייט?

די פעראינטערעסירונג איז ארויסגערופען געווארען נאך מעהר צוליב דעם, וואס עס איז בעוואוסט געווארען, אז נאכ׳ן 5-טען בריף דארף אויפרייסען די ווילע פאוויל. און כאטש צו דער קאטאסטראפע האט נאך געדארפט אוועק 10 טעג — האט זיך דער גאנצער ענין פארגעשטעלט זעהר דראהענד.

— אלזא נישט נאר אין פאריז, נאר אויך אין די פארשטעט זענען אלע מאסענוויז ארויס און זיך געלאזט צום בולוואר סושע.

די פאליציי האט פארזיכטיג געמאכט א צוים, א הונדערט שריט ווייט פון דער ווילע און האט קיינעם נישט צוגעלאזט נאהענט.

דער הימעל איז געווען שטורמיש, בעדעקט מיט שווערע כמארעס, צייטענווייז בעלויכטען דורך דער בלייכער לבנה. פונדערווייטענס האבען בליצען געשפאלטען דעם הימעל און עס האבען זיך געהערט שטומפע דונער-קנאלען. דאס צאהלרייך פערזאמעלטע פובליקום האט זיך געקירצט די צייט מיט געזאנג. די גאסען-מעדלעך האבען נאכגעמאכט די קולות פון פערשידענע חיות. מען האט זיך צוזעצט גרופענוויז, אויף בענקלעך אויף די טראטוארען, געגעסען, געטרונקען און דיסקוטירט.

איין טייל פון דער נאכט איז אדורך אהן שום פאסירונגען צווישען עולם האט זיך שוין אנגעהויבען צו בעמערקען א געוויסע מידקייט און לאנגווייליגקייט. אבער קיינער האט זיך נישט ענטשלאסען דער ערשטער אוועקצוגעהען פון זיין ארט. מען האט געווארט אויף דאן לואי פערענא, מען האט געווארט אויף זיין קומען!

פון 10 א זייגער אינאווענד זענען דער פאליציי-פרעפעקט מיט דעם הויפט-סעקרעטאר פון דער פרעפעקטור און פאליציי-דירעקטארען, קאמיסאר וועבער און סערזשאנט מאזע און צוויי אגענטען זיך צונויפגעקומען אין דעם ארבייטס צימער פון אינזשיניער פאוויל. א חוץ דעם האבען 15 פאליציי-אגענטען פערנומען די איבריגע צימערן, 20 האבען אפגעהיטען די דעכער און די ארייגגאנג אין הויז און אין גארטען אריין.

אין משך פון דעם גאנצען נאמיטאג האט מען נאכאמאל אדורכגעזוכט די ווילע פון אויבען ביז אראפ און ווי שטענדיג אהן רעזולטאט. מען האט דאך בעשלאסען, אז אלע אנוועזענדע וועלען וואכען א גאנצע נאכט. אויב דער פערטער בריף וועט זיך בעווייזען אין עפיס א טייל פון זאל, וועט מען עס באלד בעמערקען און וויסען ווער עס האט איהם געבראכט. אויף דעם געביט פון פאליציי-וועזען זענען נישט דערלאזבאר קיין ניסים.

ארום האלבער נאכט האט דעמאליאן געהייסען דערלאנגען אלעמען שווארצע קאווע, אליין אויך אויסגעטרונקען צוויי פילי-זשאנקעס און שפאצירט דערביי איבער דעם צימער, אריינגעקוקט אין עדמונס צימער, פון צייט צו צייט ארויסגעקוקט אין קארידאר און אין פאדער - צימער. כדי די אויפזיכט זאל זיין א בעסערע האט ער בעפוילען, אז אומעטום זאלען אלע לאמפען ברענען.

מאזע האט פראטעסטירט געגען דעם און האט איבערצייגט אז דער בריף קען נישט אנקומען בעת עס איז ליכטיג, עס דארף זיין פינסטער, און דערמאנט דעם פרעפעקט, אז אזא פראבע האט זיך שוין איינמאל נישט איינגעגעבען.

— וועלען מיר פרובען נאכאמאל! — האט געזאגט ה׳ דעמאליאן, וועלכער האט, זעהט אויס, מורא געהאט פאר אן׳אינטערווענץ מצד דאן לואי, און ער האט געוואלט אננעהמען די מעגליכסטע מיטלען.

אינמיטען דער נאכט האט דאס געפיהל פון אונגעדולד ארומגעכאפט אלע אנוועזענדע. די מענשען זענען געווען גרייט צום קאמף און געוואלט אויסלאדען די ענערגיע. האבען זיי געקוקט און געהערט מיטאג, אנגעשטרענגטער אויפמערקזאמקייט.

ארום 1 א זייגער איז פארגעקומען א לייכטע מהומה...

(פארטזעצונג קומט).

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינער 9, טעל. 27-31.
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 3.

Dr. med. J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציאליסט פאר אינערליכע און נערווען-קראנקהייטען.
נעהמט אן טעגליך פון 5 ביז 7 אווענד.

Dr.med.A.URYSON
ספעציאל-ארצט
פאר אינערליכע קראנקהייטען
קאנסטאנטינער 20, טעל. 35-85.
נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג. 887

Dr. med. GRZEGORZ ROSENBERG
ספעציאל-ארצט פאר מאגען-, דארם-, לעבער- און אינערליכע קראנקהייטען
Gdańska 44 (דלוגא)
טעלעפאן 24-44
נעהמט אן פון 10 ביז 12 מיטאג און פון 8,30 אווענד; זונטאג פון 10—1 מיטאג.

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאכמ.

Dr med. J. BETTE
ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 6, טעל. 44-05
נעהמט אן פון 8—11 און פון 4—6.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספעציאליסט פאר קינדער- און אינערע קראנקהייטען. בעהאנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראהלונגען (קווארץ-לאמפען). נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע און מענער-שוואכע - קראנקהייטען היילונגס-קווארץ-לאמפען (הארי-אויספאל).
נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

Kino „SŁOŃCE", Napiórkowskiego 28
dawniej St. Zarzewska
היינט און פאלגענדע טעג!
קאמף מיט׳ן טייוועל
— אין דער הויפטראלע —
RYSZARD TALMADGE
אויסערן פראגראם: א פרעהליכער פארס.

מעבעל | קויפט נישט קיין | **מעבעל**
מעבעל
בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט אין סיי
44 מעבעל-געשעפט **44**
גדאנסקא (דלוגא)
טעלעפאן 62-56
CH. ŁAZNIK
מעבעל
ביי מיר קענט איהר בעקומען פערשידענע שעהן, גוט און ביליג.
בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיואנען, פאלצען, ניי-מאשינען, סאמאווארען, אנגיינער א. א. וו.
[illegible]

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאכארניא 15, טעל. 31-08
[illegible]
צוריקגעקערט.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
נעמט אן פון 5—9 אווענד

Dr ADAM GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78.
הויט און ווענערישע קראנקהייטען און ליכט-היילאנשטאלט
נעמט אן פון 4—7 אין אווענד.

מאסאזש- און היילגימנאסטיק-שולע און קאבינעט
פון דר. מעד.
ב. שמידגעלד
צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89.
[illegible]
נעמט אן פון 3—5 נאכמ.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	10—11 2—3, 6—7
ד״ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאלדשטיין	אויגען-קראנקהייטען	1—2, 7—8
פאלאק		
ד״ר יוסטמאן	נערוועז קראנקהייטען	12—2
ד״ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10—12 4—5
ד״ר פאפיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11—1 ½ 5—6
ד״ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4-5 זונ. 1—2
ד״ר וויינבערג	אינ. הארץ לונגען-קר.	11—1 ½5—7
ד״ר טייפעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	3—7
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	9—2

צאהן-פולאמבירונג, בעליכטונג, קראונען, טאסטען א. א. וו.
בײ דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגען-שטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.

ערצטליך-קאסמעטיש. גאבינעט
פרל. מ. מארקוס נעהמט אן פון 5—7 אווענד

ועתה אישים שמעו לי
ועל תסורו מאמרי פי
לדברי הקשיבה לאמרי הט אזניך
און אז דו דארפסט ערלעדיגען סאנדאווע ספראוועס, זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא
17 פעטריקאווער 17
דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאפט געשריבען לויט׳ן אוסטאוו אלערליי ביטעס קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס צייווילנע און קארנע אפאזיציעס, אדוואקאניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוזשאנדראזיעמטשי, וועגען פעסער אין קאמיסאריאט-רזשאנדו און אלע פאליציי-בעצירקען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראוויזנעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. ספעציאליסט פון שותפות-אקטען
מיט אכטונג י. מאנעלא,
רעכט-קאנסולענט.

Dr. med. STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, האר און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 12—3 נאכם. און פון 6—9 אווענד.
לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. L. Pikielny
ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאזען- און הארן-קראנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
נעמט אן פון 4—7 אין אווענד

Dr. med. WOLF EYCHNER
פרויען - קראנקהייטען און געבורטסהילף
זגיערזשער 11 טעל. 34-72
נעהמט אן אין דער לעטשניצע פעטריקאווער 194 פון 12—2 נאכם. אין דערהיים פון 5-6 נאכ

Dr. HELLER
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען.
2 נאווראט 2
נעמט אן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4 8 אוו. פאר פרויען ספעציעל פון 4 5 נאכמיטאג. פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. BRAUN
25 פילודניאווא 25
טעלעפאן 40-26.
ספעציאל ארצט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)
נעהמט אן פון 9 ביז 11 פריה און פון 5—8 אווענד.

צו א לערן-יונגעל
ווערט געזוכט אין דעם טאפעציר-געשעפט
קאנסטאנטינער 24. 151

Dr. med. H. Lajchter
קאנסטאנטינער 9.
רוג זשעראמסקיעגא טעל. 49 66
צאהן-כירורג
ספעצ. פון כירורגישע קראנקהייטען פון מויל, צאהן פלאמבירונג, א.א.וו. נעמט אן פון 11—1½ 5 און יום-טוב פון 10 12

ליה-ביבליאטעק
אויפ׳ן נאמען פון
א. איזענשלאס
11 פאלודניאווא 11
גיט אפען מאנטאג און מיטוואך פון 5—9 אווענד, שבת — פון 10—1 מיטאג און פון 4—9 אין אווענד.

אין הויף פון לעצטען צאר

טאג-בוך פון דער הויפדאמע אננא ווירובאווא.

יודיש—ל. בראנט.

26)

מאמא איז געווען נערוועאיש. צום סוף האט זי בעקומען אנ׳אנפאל. איך בין אוועק צו זיך אהיים 11 א זייגער. כ׳האב נישט בעוויזען זיך צו פערנעמען צום שלאפען – פלוצים עס קלינגט דער טעלעפאן. מאמא זאגט:

– אויב דו ביסט נישט זעהר מיד, קום צו מיר. עס איז מיר אזוי שווער אויף דער נשמה... כ׳וועל געהן, צו גאט בעטען... וועסט קומען וועלען מיר לייענען.

איך האב זיך פערנומען צו געהן. דערווייל איז ביי מיר מיט׳ן פוס געווען נישט אין ארדנונג. ס׳איז פאריבער אנ׳ערך א האלבע שעה. כ׳בין צוגעפאהרען פונקט 12 א זייגער, כ׳בין ארויף. געגאנגען דורכ׳ן לינקען דורכגאג. איך האב נישט בעוויזען אריינ-צוגעהן, ווי כ׳האב דערהערט מאמא׳ס געשריי. איך האב זיך נישט גלייך אריענטירט פונוואנען. לויט׳ן געשריי האב איך געמיינט – זי שטארבט. כ׳האב זיך א ווארף געטון צו איהר – זי ליגט אין געבעט-צימער, זי האט זיך א קלאפ געטון מיט׳ן קאפ אן קאזעטע. וויפיל צייט ס׳איז פאריבער ווייס איך נישט. גאר ווען כ׳בין אריינגעלאפען צו מאמא, איז פון הינטער דער געבעט-וואנד ארויסגעלאפען עפעס א שאטען. און ווען מאמא וואלט נישט גע-לעגען פאר מיר, וואלט איך געזאגט, אז דאס איז געווען מאמא גופא, אין דעמזעלבען ווייסען שלאפראק, דער זעלבער הויב, און דער עיקר, דער זעלבער גאנג.

אבער מאמא איז געלעגען פאר מיר, און איך האב בע-שלאסען, אז דאס האב איך פאר שרעק בעקומען האלוצינאציעס.

איך האב געמאכט ליכטיג. מ׳דארף קיינעם נישט רופען. נאר איבעריגע פלאטקעס.

כ׳האב א רוף געטון זינאטי, אבער זי האט זיך נישט אפ-געריפען.

כ׳האב געריבען מאמא די שלייפען. געגעבען איהר צו שמעקען א זאלץ. אריינגעפיהרט אין איהר צימער און געלעגט. מאמא האט געקוקט אויף מיר מיט וואהנזיניגע אויגען. ערשט אין א שעה ארום (ס׳איז שוין געווען נאך איינס) האט זי געקענט רע-דען. און דאס, וואס זי האט מיר דערצעהלט, איז געווען אזוי שרעקליך, אז כ׳האב געמיינט, זי רעדט פון זינען. דערצעהלט האט זי מיר אט וואס:

ווען זי איז אריין אין צימער און זיך אראפגעלאזט פאר קריסטוס׳עס בילד, האט זי דערהערט עפעס א גערויש; זי האט אויפגעהויבען דעם קאפ און האט דערזעהן א פרוי, די פרוי האט געהאלטען אין האנד א שווארצען צלם און א בויגען פאפיר, און אויפ׳ן פאפיר איז מיט שווארצע אותיות געווען אנגע-שריבען:

„פערטרייב גריגארי׳ען, ער איז א טייוועל און ברענגט טויט פאר׳ן גאנצען הויז!”

ווען מאמע האט דאס דערצעהלט, האט זי אינגאנצען גע-ציטערט, דערנאך האט זי שטילערהייט צוגעגעבען:

– און דער עיקר די פרוי – פונקט ווי איך אליין וואלט דאס געווען! פונקט ווי א קאפיע פון מיר!

איך האב מיט מאמא אפגעזאגט די תפילה פון זקן: „גאט דערלייטער מיין פערשטאנד פון בייזען גייסט, גיב מיר אריין שכל און לייכט מיר אויף!”

אז מאמא האט זיך גענומען בערוהיגען, האט איך גערופען זינאטי, כדי צוצוגרייטען פאר מאמא איהר געטראנק (בלויז זינאטי האט דאס געקאנט צוגרייטען).

ווען זינאטי איז אריינגעקומען, האב איך א ציטער געטון: זי האט געטראגען דעמזעלבען שלאפראק. זי איז געווארען צו-מישט, איז ארויסגעגאנגען און איז אינגיכען צוריקגעקומען, אין א ווייסער הויב און אין א ווייסען פארטוך. מאמא האט געהאלטען ביים איינשלאפען, דערזעהענדיג זינאטי, האט זי א ציטער געטון. זי האט אויסגעטרונקען דעם געטראנק און איז איינגעשלאפען גע-ווארען. צוויי א זייגער בין איך אהיימגעפאהרען.

דער שרעקליכער געדאנק, אז דאס האט געקאנט טון זינאטי, האט מיך נישט געלאזט רוהען. זי האט געקאנט דער׳הרג׳ענען מאמא, געקאנט דער׳הרג׳ענען! דער דאזיגער געדאנק האט מיך געעגבערט, ווי א נאגעל. און דאס האט געטון נישט קיין שונא, נאר א פריינד!

א שרעק, א שרעק, א שרעק!

אינדערפריה, איידער כ׳האב זיך גענומען צופקגעהן, איז אריינגעקומען זינאטי, א ליידענדע, אומגליקליכע. מיט וואהנזין אין די אויגען. זי האט מודה געווען, אז דאס האט זי געטון. זי האט דאס שוין פון לאנג צוגעטראכט. דערפאר האט זי צוגע-גרייט פונקט אזא שלאפראק און הויב, ווי ביי מאמא. זי האט גע-רעכענט, אז מאמע וועט איהר אננעהמען פאר איהר אייגענער אפשפיגלונג אין גלאז. ווען מאמא האט זיך אראפגעלאזט אויף די קני, האט געמאכט ליכטיג... (אונלעזבאר). ווען מאמא האט א גע-שריי געטון, האט זינאטי זיך דערשראקען: זי האט געמיינט, אז מאמא שטארבט. זי האט געוואלט זיך ווארפען צו איהר, אבער אין דעם מאמענט האט זי מיך דערזעהן.

דאס אלץ האט זי דערצעהלט מיט טרעהרען, בעטענדיג:

– ראטעווע, ראטעווע מאמא!

דערביי האט זי געזאגט:

אויב דאס איז נויטיג פאר מאמא׳ס געזונד, וועט זי זיך מודה זיין. זאל מען איהר אומברענגען, – איהר איז אלץ איינס, אבי מאמא זאל לעבען.

(פארטזעצונג קומט).

קינא „MIMOZA” 178 קילינסקי 178.

היינט און פאלג. טעג! א בלוטיג בלעטעל אויס דער געשיכטע פון צארישען רוסלאנד! היינט און פאלג. טעג!

„די רויטע טענצערין” (די רוסישע מאטא-הארי)

MAGDA SONJA

MATA-HARI

ריהרענדע דראמע אין 10 אקטען פון גרויסער שפאנונג, וואס אילוסטרירט די צארישע אינטריגעס. — אין די הויפט-ראלען: די אונפערגלייכליכע ווי אויך די אויטענטישע גרויס-פירשטין פון ראמאנאוו׳ס הויז.

די וועלט-טענצערין און באיאדערא, די אמת׳ע ארטיסטין פון ליבע, די פריינדין פון די מאנארכיסטען, וועלכע איז דעם 15. דעצעמבער 1917 אלס שפיאן דערשאסען געווארען.

צופאהר מיט די טראמוואיען נומ׳ 4 און 17. צופאהר מיט די טראמוואיען נומ׳ 4 און 17

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד״ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	4—3
ד״ר קערשנער	קינדער קראנקהייטען	12-9½ 5-4
ד״ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	1—11
ד״ר לופימש	הויט-און געשלעכט-קר.	1—12
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	2—12½
ד״ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	1—12
ד״ר עליאסבערג	כירורגישע-קראנקה.	3—1
ד״ר בערגסאן	פרויען און געבורט-הילף	4—3

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א. א. ווי פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינ-שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטרי־זאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג—וויזיטען אין שטאט.—אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ווי אויך א דענטיסטישער קאבינעט.

ד״ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	2—10 נמ.
ד״ר לאזשינסקי סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קאראנען, מאסטען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך מעטיג זונטאג.

דאס שענסטע שלח-מנות
קען מען בעקומען אין ערשט-קלאסיגען
גאלאנטעריע - וואַרען - געשעפט
„עלעגאנטע”
40. ציגעל - גאס 40.
א גרויסען אויסוואל פון
הערען-וועש, קראוואטען, שטרימפ א. ז. וו.
אלץ צו ביליגע פרייזען. ביטע זיך איבערצייגען. 619

בייך = מאשינען
קויפט נישט בעפאר ביז איהר וועט נישט בעזוכען מיין אגענטור פון די בעסטע מאשינען אויף לייכטע בעדינ-גונגען, קומט איבערצייגט אייך ביי י. שטשעשנשליווי אלעקסאנדריסקא 27 (מרדכי גבאי׳ס גאס). 497
בעמערקונג: רעפעראטור אויף דער שטעל.

צוקערניע BAHARIER Pomorska 8 telefon 69-31
ווער ס׳וויל האבען די בעסטע און שענסטע טארטען און אמביליגסטען זאל בעצייטענס בעשטעלען די בעשטעלונגען ווערען אפגעשיקט א היים.
ביטע זיך צו איבערצייגען. שעהן, גוט און ביליג! ביטע זיך צו איבערצייגען.

געבעטע שטיהל געבעטע
פערשידענע פאסטענער פון גאבעלין, ווי אויך גוט לעדער און מאראקא-צעראטע, שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל
ווי אויך טאפעציר-געגענשטאנדען
קאזעטקעס די נייעסטע פאסאנען, מאטראצען אין 3 גאטונגען, אויך בעקומט מען ביי מיר סאלאן-גארניטורען אויף זייד-פאטעליקעס, ווי אויך גאנ-דאלקעס, קאווע-טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט ספרענזשינעס, אויך שטיהל צום פאלסטערן, פאר טאפעצירער פערים. פאסענער פון בעסטער האלץ-אויסארבייטונג בעקומט איהר נור ביי
ג. לעווקאוויטש, פולנאצנא 5

צוקערניע
Sz. Karo, Gdańska 45 tel. 28-01
עמפפעהלט ווי אלע יאהר אויך צום הייניטיגען פורים די בעריהמטע און בעוואוסטע
טארטען
מיט זייער גוטסקייט
ווי אויך פערשידענע אנדערע געבעקסען.

באדע-וואנעס
אלערארט
וועש-קעסלען
און זעמבליכע פיבער-שפין-טעפ
„ZGODA”
בעקומט מען ביי דער בעוואוס-טער פירמע —
34 ציגעל-גאס 34, אין הויף, עקע פעטריקאווער
טעלעפאן 34-51.
בעמערקונג: וואנעס ווערען אויך אויסגעבארגט.

די מאדערנסטע
לאמפען

פאר שפייזע-צימערן
און קאבינעטען
קויפט זיך שטעמען צו פאבריקס-פרייזען
נור ביי ש. י. שמאלעוויטש
פאלודניאווע 8.
בעמערקונג: עס ווערען אויך אנגע-נומען אלערליי איבעראַרבייטונגען פון גאז אויף עלעקטריע, אויך אקסעסוארס 1993
טעלעפאן 64-39.

פאדערט איבעראל
נאר די פא-טענטירטע
פעלד-בעטען
Palma-Patent
פאר העלבע פיר גאראנטירען אויף 8 יאהר
שטענדיג אויף לאגער און א גרויסען אויסוואהל!
…על-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בעט…, אמעריקאנקעס, קינדער-וועגעלעך, קינ-…-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך מעטאל-מעבל.
מאטראצען געבעטע, שטאלע-רנע און האנאדיסקע
קאזעטקעס און טאפטשאנעס.
בעמ.: בעטלעך מיט רעדלעך…
…ו., פעלקערס-בעטער 14 ז׳.
…רלע בעהאנדלונג. פאבריקס-פרייזען.
…ראטען. צאהלונגען. רעטייל.
לאדז, פולנאצנא 24, טעלעפאן 33-31.

טלתים-פאבריק
אויספארבייטונג פון האלבע, האלב-האלבע, זיידענע טליתים מיט טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים וואלענע און רעטאל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל
ביי א. ה. ציטרינאווסקי קאמיעננא 1.
אין צווייטען טויער פארטער. קומט און איבערצייגט אייך! 286
בעמערקונג: מ׳ארבייט אויך אנגעשטעלטע טליתים צו חתונות.

4 אלע ארבייטנדיגע יודישע שטימען „בונד" 4

דאס לאדזער לעבען

לאדז — 4 מערץ 1928

מערץ
זון-אויפגאנג 6.33
זון-אונטערגאנג 5.10
ליכט פון מאן 10.37

4 זונטאג
יב
אדר תרפ"ח

א שטרייק אין די טראמווייען?

די אנגעשטעלטע האבען ארויסגעשטעלט אן'אולטימאטום.

(ר) נעכטען ביינאכט איז אין דער טראמוואי-רעמיזע אויף נארוטאוויטשא-גאס פארגעקומען אן'אלגעמיינע פערזאמלונג פון די טראמוויי-אנגעשטעלטע.

אויף דער פערזאמלונג זענען ארומגערעדט געווארען פערשידענע אקטועלע ארבייטער-פאסטולאטען. צוו. אנדערע האט די אלגעמיינע פערזאמלונג בעשלאסען זיך צו ווענדען צו דער דירעקציע וועגען אפגעבען א ספעציעלען לאקאל אויף אן'אמבולאטאריום פאר די אנגעשטעלטע, וועמענס צאהל דערגרייכט ביז 1000 מאן. און וועגען אויסבויען א באד פאר די ארבייטער.

צום סוף איז אנגענומען געווארען א בעשלוס זיך צו ווענדען צו דער דירעקציע וועגען אן'איינמאליגע גראטיפיקאציע אין דער הויך פון די שכירות פון 20 טאג. צוליב דעם, וואס די דירעקציע לייגט תמיד אפ דאס ערלעדיגען די ארבייטער-האט די פערזאמלונג איהר געשטעלט אן'אולטימאטום, אז ביז דעם 20. מערץ זאל די גראטיפיקאציע אויסגעצאהלט ווערען, ווייל אין געגענפאל וועלען די טראמוואי-אנגעשטעלטע פערשטרייקען נאך פאר די תגאות.

—o—

דרייסטע איינברוכס-גנבה.

אויפגעבראכען א קאסע און ארויסגענומען געלד, וואס איז געווען אנגעגרייט אויף אויסצאהלונגען.

(ר) נעכטען אינדערפריה ווען דער קאסיר פון דער אקציען געזעלשאפט „דזשענטעלמאן" אלעקסאנדראווסקא 156 מ. וויציק איז ארייגעקומען אין זיין צימער, האט ער דערזעהען, אז זיין קאסע איז אויפגעבראכען און פון איהר פעהלט 16,296 זל., וועלכער ער האט מיט א טאג פריהער אנגעגרייט, כדי צו מאכען די אויסצאהלונגען פאר די ארבייטער. מ'האט באלד וועגען דעם מיטגעטיילט אין אויספארשונגס אמט און אויפ'ן ארט פון געשעהעניש איז אנגעקומען דער אויבערקאמיסאר וויער און קאמענדאנט קופקע.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז מיט א טאג פריהער האט די פירמע אפגענומען דאס געלד און עס איינגעטיילט אין 635 פעקלעך. ביי נאכט האבען איינברעכער צוגעשטעלט א לייטער צום 2 שטאק ארויסגענומען א שויב, ארייגעקריגען זיך אין צימער פון קאסיר, ארויסגעשניטען א וואנטעל פון דער קאסע און פון דארט ארויסגענומען די אנגעגרייטע 635 געלד-פעקעלעך, דאס איז די ערשטע גרויסע איינברוכס-גנבה אין היינטיגען סעזאן, ביז איצט האט מען די איינברעכער אדער געשטערט, אדער זיי פלעגען אין די קאסעס גארנישט געפונען.

———

שרעקליכער מארד אין באלוט

געפונען אנ'אינוואליד אין זיין וואוינונג א דערהרג'עטען מיט א האק.— אין מארד איז מען חושד דעם ווירט פון הויז.

(—) עהרגעכטען ביינאכט איז אין זיין וואוינונג אויף לוטאמירסקא 55 ערמארדעט געווארען דער 28-יעהריגער אינוואליד טשעסלאוו כמורסקי, אינהאבער פון א וויין און בראנפען-האנדעל. דער מארד איז ענטדעקט געווארען אויף פאלגענדען אופן:

כמורסקי איז געווען א פריוולעדיגער און האט געוואוינט ביי זיין געוועלב איינער אליין. נעכטען אינדערפריה איז געקומען צו כמורסקין זיין מוטער נאטאליא כמורסקא (בושעזשינער 158). אזוי ווי זי האט געטראפען דאס געוועלב געשלאסען, האט זי געמיינט, אז דער זוהן איז נישטא אין דער היים און האט בעשלאסען צו ווארטען. זי האט אבער געהארט עטליכע שעה, און דער זוהן איז נישט אנגעקומען, זי איז געווארען שטארק אונרוהיג און געבעטען א יונגעל, זיך ארויפכאפען אויף דעם הויכען פארטער און אריינקוקען אין פענסטער. דאס יונגעל האט אריינגעקוקט און דערזעהן א שרעקליך בילד: אויף דער פאדלאגע אין א טייך בלוט איז געלעגען כמורסקי, און נעבען איהם די האק, מיט וועלכער דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען.

די ערשטע פאליציייאישע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען נישט צוליב רויב - צוועקען, ווייל דאס גאנצע געלד אין קאסע איז געלעגען נישט גערירט; דער מארד איז געווען א נקמה-אקט.

אין צוזאמענהאנג מיט דער פעסטשטעלונג איז ארעסטירט געווארען אלס פערדעכטיגער דער הויז-ווירט, וואו כמורסקי האט געוואוינט — באלעסלאוו באכענסקי — ווייל צווישען דעם ווירט באכענסקי מיט'ן לאקאטאר כמורסקי האבען לעצטענס געהערשט זעהר פערביטערטע בעציהונגען צוליב דער דירה-פראגע. כמורסקי האט ערשט דעם פערגאנגענעם זונטאג דערצעהלט זיינע בעקאנטע, אז באכענסקי האט איהם געדראהט צו דערשיסען. באכענסקי האט מען ארעסטירט.

—o—

די געכאפטע צוויי לאדזער באנדיטען

האבען בערויבט אויך דעם שעף פון דער „ל. האנדעלס-געזעלשאפט".

(ב) מיט א פאר וואכען צוריק האט געמאכט א רושם און שטאט א באנדיטען - אנפאל אויף דעם מיטאינהאבער פון דער פירמע „לאדזער האנדעלס-געזעלשאפט" (קאנסטאנטינער 99) ה' רובינשטיין, ביי וועלכען די באנדיטען האבען צוגערויבט צוועלף טויזענד זלאטעס מזומן און א גרויסע צאהל וועקסלען.

דערווייל האט מען אין ווארשא, ווי מיר האבען שוין געמאלדען די טעג, נאך א בלוטיגען געיעג און שיסעריי, געכאפט די צוויי לאדזער באנדיטען ראזענבלום און ראזענבערג. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די צוויי באנדיטען זענען אויך געווען די אנפאלער אויף רובינשטייניגען.

וויכטיגע סאניטארע אויסבעסערונגען אין די שעכט-הייזער.

בעשליסט דורכצופיהרען דער מאגיסטראט.

(—) די ארבייטס-בעדינגונגען אין די שטעטישע שחט-הייזער זענען פון תמיד אן געווען זעהר שווערע און די סאניטארע בעדינגונגען פון דער ארבייט זענען געווען אפט נישט רעדרעגליכע. די פראפעסיאנעלע פעראיינען פון די ארבייטער האבען נאך אין די צייטען פונ'ם אלטען מאגיסטראט אפט וועגען דעם אינטערווענירט, אבער די אינטערווענצען האבען קיין פעולה נישט געהאט און ס'האט זיך נארנישט געענדערט. ערשט, ווען דער נייער מאגיסטראט האט איבערגענומען די שטאטישע ווירטשאפט האבען זיך ביי דע פעראיינען פון די ארבייטער אין שחט הויז (דער יודישער און דער פוילישער) געווענדעט צום מאגיסטראט מיט א ריהע פארשלאגען וועגען איינפיהרען אויסבעסערונגען אין די שחט-הייזער.

פרייטאג פארמיטאג איז אין מאגיסטראט אונטער'ן פארזיץ פון וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי פארגעקומען א קאנפערענץ, אין וועלכער ס'האבען אנטיילגענומען דער לייטער פון די שטעטישע אונטערנעהמונגען אינזש. בערלינער, פערטרעטער פון די יודישע ארבייטער ראט-מאן האלענדערסקי און מ. קארפעל, פון די פוילישע ארבייטער די ה"ה: זאלענסקי און צעשעלסקי, דער וועטערינאר אינספעקטאר ד"ר נארערס, פערטרעטער פון די קצבים און אנד.

נאכ'ן אויסהערען די פאדערונגען פון די ארבייטער איז פארגעקומען א ויכוח און צום סוף איז בעשלאסען געווארען: ענדערען דעם סיסטעם פון דער ארבייט, פערריכטען די ווינדעס, וואס פלעגען זיך אפט אפרייסען און נישט זעלטען פערוואונדען דערביי די בעשעפטיגטע ארבייטער, די ווינדעס זאלען ווערען גענייקעלט און אפט גערייניגט; פערגרעסערן די צאהל ווענעלעך אויף צו פיהרען דאס פלייש אינ'ם שחט-הויז, איינארדנען טישלעך, נייע שענקלעך פאר די ארבייטער, וואו זיי זאלען האלטען זייערע ריינע בגדים און זיך איבערטוהן צו דער ארבייט, איינארדנען א טוש, וואו די ארבייטער זאלען זיך קענען ארומוואשען. פאר און נאך דער ארבייט; איינארדנען אין שחט הויז אדער אין דער נאהענט אנ'עס-צימער פאר די ארבייטער.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז א חוץ די בעשעפטיגטע אין שחט-הויז זאל קיינער אהין נישט אריינגעלאזט ווערען. דעם דירעקטאר פון שחט-הויז וואלעסקי איז איבערגעגעבען געווארען דאס אלץ אדורכפיהרען אין פערלויף פון א חודש צייט. נאכדעם איז בעשלאסען געווארען אויף א צווייטער קאנפערענץ ארומצורעדען אויך אלע ענינים בנוגע דעם באלוטער שחט-הויז.

פון שטאט-ראט.

וואלד-קאלאניעס, רעמאנט פון הייזער.

(מ) די וואך וועלען פארקומען צוויי זיצונגען פון שטאט-ראט קאמיסיעס. אויף דער טאג-ארדנונג פון דער קאמיסיע פאר אלגעמיינע ענינים שטעהט צווישען אנדערע די פראגע וועגען בויען צוויי וואוין - קאלאניעס אין קאנסטאנטינער וואלד און אין נייי - ראקיציינער און די פראגע וועגען בילדען א ספעציעלע קאמיסיע, וועלכע זאל זיך פערנעהמען מיט פערבעסערען דעם סאניטארען-צושטאנד פון די בעקערייען. די זיצונג פון דער קאמיסיע וועט פארקומען דינסטאג.

דאנערשטאג וועט פארקומען א זיצונג פון דער פינאנץ - קאמיסיע. אויף דער טאג-ארדנונג שטעהט די פראגע פון רעמאנט פון הייזער, וועלכע דראהען צוליב זייער צושטאנד דער עפענטליכער זיכערקייט.

2500 דאלאר

שיקען לאדזער יונגמענס פון אמעריקא.

(—) אויף א פערזאמלונג פון די לאדזער יונגמענס אין ניו-יארק איז געזאמעלט געווארען 1500 דאלאר און נאך 1000 דאלאר זענען געצייכענט געווארען. עס איז בעשלאסען געווארען די 1500 דאלאר ארויסשיקען קיין לאדז פאר די פאלגענדע אינסטיטוציעס: רעטונגס-קאמיטעט 500 דאלאר; יתומים-הויז אויף זגערזשער 40 — 300 דאלאר; קימפעטארען-קליניק — 300 דאלאר; אויזדראוויסקא — 250 דאלאר און די שולע פאר טויב-שטומע קינדער — (עזרת אולמים) 150 דאלאר.

א שענע טאט.

דער אינהאבער פון בלומען-געשעפט ה' נ. סקאראשינסקי, קאנסטאנטינער 37 האט בעשלאסען צו שפענדען 10 פראצענט פון פערקויף אין די פאר-פורים-טעג פאר'ן יודישען יתומים-הויז פולנאצנא 38.

היטט אייערע קינדער.

(—) די 2-יעהריגע טאלא פינקעלשטיין (זשעראמסקיעגא 75) האט ביים שפילען זיך אין קוך אויסגעגאסען אויף זיך א פאטעלניע מיט צולאזטע פוטער און זיך שווער אבגעבריהט. די פאגאטאוויע האט דעם קינד ערטיילט די ערשטע הילף.

פורים-באל

אין „הזמיר".

מיר האבען שוין געמאלדען, אז ס'ווערט ארגאנירט אין דער „הזמיר" איבערמארגן, שבת, דעם 10 מערץ אין אייגענעם לאקאל א גרויסען טראדיציאנעלען פורים-באל מיט א רייכען ליטעראריש-מוזיקאלישען פראגראם.

אין אוונט וועלען זיך בעטייליגען די שוישפילער פון „ארט", דער „הזמיר" כאר אונטער דער לייטונג פון דיר. י. פייוויישיס א. א.

א חוץ דעם וועט אונטער דער רעזשי פון ה' לעווין אויפגעפיהרט ווערען א גאנצע ריהע אינסצענירטע יודישע פאלקס-לידער. דער אוונט פערשפרעכט צו זיין זעהר אינטערעסאנט און ער וועט זיכער אדורכגעהן מיט א גרויסען ערפאלג.

„BLASKOLIN"?

שוין פון לאנג זוכט מען א מיטעל, וועלכעס זאל קענען די זייף, א חוץ דער שטענדיגער אייגענשאפט, צו רייניגען שמוץ אויך האבען די אייגענשאפט פון פעטס-צולאז. אלע פרובען אין דער ריכטונג ווי צוצוגעבען צו דער זייף טערפענטין, בענזין, בענזאל, טעטראכלאר א. אז. וו. האבען נישט געגעבען די נויטיגע רעזולטאטען. די אלע אויבענדערמאהנטע סובסטאנצען האבען שנעל אויסגעוועפט און דעריבער האט די זייף פערלוירען די פעהיגקייט צו צולאזען די פעטטען.

ערשט די נייע ערפינדונג, געשטיצט אויף די לעצטע וויסענשאפטליכע דערגרייכונגען, האט געגעבען די מעגליכקייט צו בעהאלטען א שטענדיגע פערבינדונג מיט געוויסע בענזאל-טיילען.

857 די זייף, געשיצט אין פאטענט-אמט אויף נומער 7934 האבען מיר אנגערופען

„BLASKOLIN".

„Blaskolin" האט אלע אייגענשאפטען פון דער בעסטער זייף מיט די רייניגונגס-אייגענשאפטען פון בענזין.

„Blaskolin" וואשט און רייניגט די פערפעטטע מאטעריאלען און וועש.

„Blaskolin" וואשט און רייניגט די דעליקאטסטע וואל, בוימוואל, זיידענס, ווייסע און קאלירטע ציינגען אהן שום שאדען פאר דעם ציינג און קאלירען.

„Blaskolin" בעזיצט א ספעציפישען גערוך פון צולאזונגס-מאטעריאלען, וועלכע געהען ארויס אין זיין צוזאמענשטעל. דער גערוך געהט נישט ארויס אין די געוואשענע זאכען.

„Blaskolin" איז די מאסע עקאנאמישסטע זייף ¾ פון „Blaskolin" פערטרעט איין פונט פון דער בעסטער זייף. אין פאלען פון שטארק פערפעטטעטע וועש, דארף מען די וועש איינווייקען אין די געדיכטע מידלינגעס פון „בלאסקאלין", צומארגענס איבערוואשען אויפ'ן איינפאכסטען אופן מיט דער „בלאסקאלין"-זייף.

ווער עס פראבירט איין מאל די זייף „Blaskolin" וועט אויף שטענדיג אוועקווארפען אלערליי אנדערע וואש-מיטלען.

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna
„BLASK", Sp. Akc.
POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego № 5.
Przedstawiciel:
J. ORDON, Łódź, Lipowa 47

אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

מ. ליפיעץ (פיעטרקאווער 193); מ. מילער (פיעטרקאווער 46); וו. בראשקאווסקי (קאנסטאנטינער 15); א פערלמאן (ציגעל-גאס 64); ה. ניעווראוואווסקי (אלעקסאנדראווסקא 37); ס. יאנקעלעוויטש (אלט-שטאט 9).

33

לאדזער יודען!

געדענקט, אז מיט אייער'ס א שטים פאר'ן „18" שטימט איהר פאר א דייטשען יונקער, ווייל די שותפים פון „18" האבען צווישען זיך אנ'אפמאך, אז פון לאדז מוז געוועהלט ווערען אַ דייטש און דער יודישער קאַנדידאַט איז נישט מעהר ווי א מיטעל צו כאַפּען יודישע שטימען.

שטימט-זשע

דעריבער אלע פאר דער איינציגער ריין-יודישער ליסטע, פאר'ן נומער 33

דער נצחון פון דער ליסטע 33

לאדזער יודישע וועהלער! כדי פאר אייך בולט'ער צו אילוסטרירען די וואהל-פערהעלטנישען אין אונזער שטאט, און וועלכע ליסטע האט טאקע די אויסזיכטען אדורכצופיהרען דעם לאָדזער יודישען מאַנדאט אין סיים גיבען מיר איבער די פאָלגענדע סטאַטיסטישע ציפערען, אויף וועלכע יעדע פון די ליסטעס 33 און 18 רעכענט און האָפט.

אויפ'ן יסוד פון די שטאָט-ראט וואהלען, וואָס זענען פאָרגעקומען ערשט אין אקטאָבער פון פאַריגען יאָהר.

פאַר דער ליסטע פון 33 וועלען שטימען די גרופּירונגען און אָרגאַניזאציעס, וואָס זייערע ליסטעס האָבען ביי די שטאָט-ראט וואהלען בעקומען:

אגודת ישראל 12,000 שטימען; פאָלקס-פּאַרטיי 4,000 שטימען; פאביאַניצער חסידים 2,000 שטימען; ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאציעס, סוחרים-פעראיינען, פעטר. 73, פיעטר, 10 קליינהענדלער פעראיין אָנראָדאָווא 10, זאוואדזקא 5; פיעטרק 31, לאַנד-פערבאַנד פון די טעקסטיל-אינדוסטריעלער מאָניושקי 5 א.א. 8,000 שטימען.

אונפּאַרטייאישע חסידים, וואָס זענען פריהער געגאנגען מיט די אלעקסאַנדערער חסידים, די גראָדזיסקער, ראַדאָשיצער, קרימעלאָווער, זשיכלינער א. א. 2.000 שטימען.

יודען פון גרינעם מאַרק וואָס האָבען פריהער געשטימט פאַר די ציוניסטען 2,000 שטימען, אלזאָ ס"ה זיכערע שט. 25,000 שטימען.

דאַגעגען די ליסטע 18 האָט נאָר צו רעכענען אויף די פאָלגענדע שטימען:

ציוניסטען פריהער 11,000	אַראָפּגערעכענט
די 2000 פון גרינעם מאַרק,	9,000
התאחדות	2,000

בירגערליכע דייטשען פריהער 7000 שטי. אַראָפּגערעכענט 2000 שט. וואָס וועלען אָבגעגעבען ווערען פאַר דער סאַנאַציע ווי עס אַגיטירט די „נייע לאָדזער צייטונג" 5.000 שטימען. אלזאָ ס"ה נישט מעהר ווי 16,000 שטימען.

דערביי דאַרף מען בעמערקען, אַז די רעשט שטימען פון דער אַמאָליגער ליסטע „אונפּאַרטייאישע"— פון די אַלעקסאַנדערער חסידים, וועלען לויט'ן „קול-קורא" פון זייער רבין שליט"א נאָר שטימען פאַר דער סאַנאַציע—פאַר דעם נומער 1, און אַז פון די ניין טויזענד ציוניסטישע שטימען וועלען אויך נאָך אָפּפאַלען א שפּאָרע צאָהל, ווייל מיר ווייסען דאָך וויפיל שקלים די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט אין לאָדז, און וואָסערע אויפרעגונג עס הערשט אפילו אין זייערע אייגענע רייהען געגען ד"ר יערזשי ראָזענבלאַט. דעם ערשטען קאַנדידאַט פון זייער נומער 18.

אלס בעסטער בעווייז קאָן דינען דער פאַקט, אַז בעת די לעצטע וואהלען צו דער קהלה פערוואַלטונג, ווען אַלע פּראַקציעס האָבען אַרויסגעשטעלט זייערע פריהערדיגע דאָזאָרעס, כדי אַזוי אַרום אויסצודריקען זייער צוטרוי — איז ד"ר ראָזענבלאַט, דער פריהערדיגער פערוואַלטונגס-פּרעזעס לגמרי נישט אַרויסגעשטעלט געוואָרען אויף דער ציוניסטישער ליסטע!

אָט אַזוי זענען פאַקטיש די אויסזיכטען אויפ'ן לאָדזער יודישען מאַנדאַט. אויף אַזאַ אופן קומט אויס אַז די פאַר טויזענד יודישע שטימען, וואָס וועלען אָפּגעגעבען ווערען פאַר דער ליסטע 18 זענען אַרויסגעוואָרפען, נאָר דער רוב פון דער יודישער בעפעלקערונג וועט שטימען פאַר דער ליסטע פון יודישען אחדות, פאַר דער ליסטע 33.

צי וועלען אָבער די יודען, וואָס רעכענען יאָ צו שטימען פאַר דער ליסטע 18, וועלען אַרויסוואַרפען זייערע שטימען? צי וועלען זיי מותר זיין אויף זייערע רעכט?

יודישע וועהלער! די שפּראַך פון ציפערען דער בעסטער איבערצייגונגס-ארגומענט, זאָגט צו אייער יודיש געוויסען: „שטימט פאַר 33!"— און דעריבער:

אַלע פאַר 33!

פאר וועמען הייסט דער גראדזיסקער רבי שליט"א שטימען?

היות ווי איך האָב דערהאַלטען אַ ידיעה, אַז די לייט פון „18" האָבען צוגעגרייט אויף היינט אויפרופלעך, אַז ביי מיר זאָל זיך מבלומרשט געפינען אַ בריף פון כ"ק אדמו"ר שליט"ר מגראָדזיסק וועגען שטימען פאַר זייער ליסטע — ערקלער איך דערמיט קאַטעגאָריש, אַז דאָס איז **אַ שקר מוחלט.**

ווי אנ"ש ווייסען, איז כ"ק אדמו"ר שליט"א שטענדיג געוועזען אַ הייסער געגנער פון אַ מינדערהייטען-בלאָק און זיין רצון איז, אַז אַלע אנ"ש זאָלען שטימען פאַר דער איינציגער ריין יודישע ליסטע 33.

(—) **הערצקי וואלה.**

די ציוניסטישע אפערע מיט טויטע נפשות.

דערמיט ערקלער איך, אַז ס'האָט זיך צו מיר געווענדעט ה' א. וואָלפיש (פאַרשטעהער פון די אַלעקסאַנדערער חסידים) און ער האָט מיך געבעטען, אַז איך זאָל מאַכען אַ רשימה פון די יודען, וואָס זענען אין אונזער שטאָט געשטאָרבען פון סוף נאָוועמבער 1927 ביז'ן 15. פעברואַר 1928, אין עלטער פון 21 יאָהר און ווייטער (לייען: וואהל-בערעכטיגטע!), וועלכע ער האָט שוין אָנגעהויבען צו מאַכען. דערפאַר האָט ער מיר אויך צוגעזאָגט צו געבען בעלוינונג.

דעם 29. פעברואַר איז אין ראַבינאַט-קאַנצעלאַריע ערשינען ה' י. ל. מינצבערג, וועלכער האָט מיך אָנגעטראָפען ביי דער דאָזיגער אַרבייט.

אויף זיין אָנפראַגע, פאַר וועמען איך מאַך די רשימות, האָב איך איהם געענטפערט ס'זעלבע, וואָס כ'שרייב דאָ.

אויף דער ווייטערדיגער אָנפראַגע פון ה' מינצבערג, וויפיל בייגען איך האָב שוין אויסגעפערטיגט, האָב איך פון שפּלאַד אַרויסגענומען אַלע פערטיגע בייגען, וועלכע זענען געווען אויסגעשריבען ביז'ן 10. פעברואַר. אויף ה' מינצבערג'ס פערלאַנג, האָב איך איהם די דאָזיגע רשימה איבערגעגעבען.

אין אַ צעהן מינוט אַרום אָבער האָט זיך ה' וואָלפיש געוואָנדען צו מיר מיט אַן אָנפראַגע, צי די רשימה איז פערטיג. דערויף האָב איך איהם געענטפערט, אַז מ'האָט מיר נישט געקאָנט קומען אויפ'ן געדאַנק, אַז אַזעלכע מינים רשימות זענען דעם ה' וואָלפיש נויטיג צו אַזעלכע פאַלשע צוועקען — און אַז די רשימה האָב איך איבערגעגעבען דעם ה' מינצבערג.

לאָדז, דעם ערשטען מערץ 1928.

וו. ל. קאַגאַן

בעאַמטער אין דער קהלה-קאַנצעלאַריע.

קלאָרע דבורים, יאָ?

אָט דאָס איז אונזער ענטפער אויף דעם שענדליכען אָנפאַל פון די לייט פון „18" אין דער נעכטיגער לאָדזער פרעסע, אַז מיר האָבען כלומר'שט אַרויסגענומען אַ רשימה פון די פערשטאָרבענע, : די זיי אויסנוצען פאַר וואהל-צוועקען לטובת אונזער בלאָק.

דאָס כאַפּען ביי דער האַנד דורך אונזער'ס אַ פאַרשטעהער אַנ'אָנהענגער פון „18" מאַכט אונז אָבער גלייכצייטיג קלאָר, ווי אַזוי עס האָבען אויסגעזעהען ביי די לעצטע שטאָט-ראַט-וואהלען די „שטימען" פאַר די „אונפּאַרטייאישע", צו וועלכע עס האָבען זיך יעצט געכאַפּט די לייט פון „18".

מיר ערקלערען גלייכצייטיג, אַז די „טויטע רשימה", אַנ'ערך אַכט הונדערט נעמען, וועלכע ה' מינצבערג האָט אין דער קהלה צוגענומען, האָבען מיר גלייך איבערגעשיקט צו די געהעריגע וואהל-קאָמיסיעס, כדי זיי צו שטרייכען פון די וועהלער-רשימות.

אויב די לייט פון „18" האָבען זיך געכאַפּט צו די טויטע, איז אַ סימן, אַז אויף לעבעדיגע ווייסען זיי אַליין, האָבען זיי נישט וואָס צו רעכענען. יעצט אָבער, אויב די טויטע האָבען זיי שוין אויך נישט — טאָ וועמער בלייבט מיט זיי?

קיינער נישט!

דאָס מוזען נעהמען אין אַכט די יודישע וועהלער און אַלע וועלען זיכער שטימען פאַר דער ליסטע 33, אַרום וועלכער עס גרופּירען זיך אַלע קרייזען פון לעבעדיגען יודענטום.

אל אנשי שלומנו היקרים

בכל מקומות מושבותיהם שיחי' לאוי"ט.

בדבר הבחירות ישר ונכון להתחבר כפי רצון הגדולי דורינו שליט"א ומצו' לשמוע בדברי חכמים ולדרוש **בשלומה של מלכות ל"ג (33).**

ידידכם הדור"ש

הק' חיים אשר פינקלער

בהרב הקדוש זצלל"ה **ראַדאשיץ**

ב"ה אור ליום ג' תצוה תרפ"ח.

בריף פון פאביאניצער רבי שליט"א,

נייע צענעלניאַנאַ 10.

ב"ה אור ליום ד' פ' ואתה תצוה את בני ישראל שנת תפר"ח.

אל כבוד כל אנ"ש היקרים שיחי' בכל מקומות מושבותיהם.

בדבר הבחירות לסיים וסענאַט הנני מחבר עצמי אל כל גדולי וחכמי דורנו שליט"א ומבקשי מכם שתבחרו כלכם בליסטע 33 ותשתדלו בהצלחתה.

דברי הדור"ש הק' **עמנואל וועלטפריינד**

באאמו"ר הח"ק זצלל"ה מראספשא.

א ווארנונג צו די יודישע וועהלער.

נעכטען אָוועגט האָט מען אונז אין ביוראָ צוגעשטעלט אַ רייה נומערלעך 33 געשטעמפּעלטע פון צווייטען זייט. דאָס איז אַ געמיינער שריט מצד אונזערע געגנער, יועלכע האָבען שוין פערלוירען די קעפ, פאַראויסזעהענדיג זייער היינטיגע מפלה.

ווי מען גיט אונז איבער גרייטען זיך אונזערע געגנער היינט אַרויסצולאָזען פערשידענע אויפרופען פון רביים און אַנדערע מיט אַלערליי פאַלשע קלאַנגען. זייט פאָרזיכטיג, גלויבט זיי נישט אַלע פאַלשהייטען בעגעהען זיי צוליב זייער פערצווייפעלטער לאַגע.

33 33

33

33 33

לובאוויטשער רבי שליט"א

געגען ציוניסטישע שקרים.

ב"ה נבהלתי לשמוע הנדפס בעתון וואהל-בלאַט דלאָדז מז' אָדר, בשמי על דבר הבחירות, הנני בזה לפרסם בקהל עם, אשר דבר אין לי עם הבחירות, והנדפס בחתימת שמי הוא דבר בדוי מעקרו אנכי לא כתבתי ולא התמתי מכתב כזה או הדמה לזה.

איך בין איבערראַשט געווען צו הערען, אַז אין דעם „וואַהל-בלאַט" אין לאָדז פון ו אדר איז געדרוקט געוואָרען עפּעס וואָס אין מיין נאָמען וועגען די וואַהלען. איך ערקלער דערמיט עפענטליך, אַז איך האָב נישט קיין שום שייכות מיט די וואַהלען, דאָס וואָס איז געדרוקט געוואָרען אין מיין נאָמען איז פּולשטענדיג אויסגעטראַכט. איך האָב נישט געשריבען און אויך נישט גע'חתמ'ט אויף אַזאַ אדער עהנליכען בריף.

וואַרשא ח' אדר תרפ"ח

(—) **יוסף יצחק שניאורסאָן**

עפענטליכע ערקלערונג

פון „גמילת חסדים", גרינער מאַרק נ' 7.

מיר ערקלערען קאַטעגאָריש, אַז אַלע מיטגלידער פון אונזער פעראיין געהען היינט צו די וואַהלען און שטימען ווי איין מאַן פאַר דער ליסטע 33.

גלייכצייטיג ערקלערען מיר, אַז די „הכחשה" אין דער פרייטאָג'דיגער פרעסע האָט אָנגעשריבען אַ אונפעראַנטוואָרטליכער מענש, אַ פערקויפטע נשמה צו די ציוניסטען, הנקרא הערשעל מאַטשאָוויצער".

די פערוואַלטונג

יוסף עלעבנאָוויטש — פרעזעס.

4 אלע ארבייטנדיגע יודן שטימען פאר „בונד", 4

4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4

קולמינאציאנס-פונקט פון וואהל-קאמף אין לאדז

לאדז אין ים פון פלאקאטען, אויפרופען, קאריקאטורען.—ווי אזוי מ'שעדיגט אליין דעם געגנער.—אגיטאציע וואו ס'איז נאר מעגלעך.— די לעצטע גראנדיעזע מיטינגען פון די יודישע ארבייטער-פארטייען.—ווי אזוי דארף מען אפגעבען די שטימע.

(—) אין די לעצטע צוויי טעג פאר די וואהלען פרייטאג און שבת איז לאדז ממש

פערפלייצט געווארען פון פלאקאטען אויפרופען און פלוג-בלעטער,

וואס אלע וואהל-קאמיטעטען האבען פער־שפרייט. איבעראל אויף די ווענד און מויערען האט ממש געפינקעלט פאר די אויגען פון די גרויסע פלאקאטען מיט די נומערען, וועגען די מיטינגען, וואס ווערען איינגעארדענט אין די לעצטע טעג און די אויפפארערונגען צו שטימען פאר דער אדער יענער ליסטע. אין די לעצטע טעג זענען שוין אויך

דעקארירט געווארען באל-קאנען

אין שויפענסטער מיט נומערען פון פער־שידענע וואהל-קאמיטעטען.

די וואהל-קאמיטעטען האבען געהיט דעם פולווער אויף דעם לעצטען טאג און טאקע נעכטען האבען זיך בעוויזען מאסען קאריקאטורען פון אלע פארטייען. ווי ביז אהער איז אויך ווייטער אמ־שטארקסטען רעפרעזענטירט דאס אינגעל. אין א רייה קאריקאטורען גרייפט ער אן פ. פ. ס. דעם 25 (קאטוילי־שער בלאק) דעם 25 בלייבט אויך נישט שולדיג און ענטפערט מיט חוזק-פלא־קאטען און קאריקאטורען.

מיר האבען שוין מיטגעטיילט, אז עס איז פארגעקומען אן אנפאל אויף דער דרוקעריי פון פרייליך, וואו מ'האט צו־גענומען דאס גאנצע דרוק - מאטער־יאל, פאר'ן נומער 25.

פרייטאג האט זיך

דער אנפאל ווידערהאלט

אין דער צווייטער דרוקעריי, וואו מ'האט געדרוקט זייער וואהל - מאטעריאל. און דאך האבען זיי פון ערגיץ געשאפען דרוק - זאכען און פון די מויערען האבען אראפגעשריגען זייערע פלאקאטען מיט די גרויסע נומערען און קאריקא־טורען.

אין שטאט האט זיך בעוויזען א יודיש־פוילישער אויפרוף פון דער ליסטע 1 דער אויפרוף איז אונטערגעשריבען פון א הכנסת כלה-פעראיין אין לוצק און פאדערט אויף צו שטימען פאר דער ליס טע 1. די אלע, וועלכע ווילען האבען דירות, נדן א. אז. וו. דער אויפרוף איז געשריבען אין אזא שפראך און טאן, אז ער מאכט אן'איינדרוק פון חוזק און ס'האט דעריבער אין שטאט גאנץ ערנסט געשמועסט, אז דער אויפרוף איז א גע־פעלשטער און איז א מלאכה פון די ענדעקעס.

אין אווענד האט דאס איינסעל איינ געארדענט א לויה-צערעמאניע. אין א קאטאפאלק איינגעשפאנט אין צוויי פערד איז געפיהרט געווארען א טרומנע, אין וועלכער ס'זענען געלעגען דאס 2-טעל און דאס 25-טעל, אנ'ארקעסטער האט געשפילט א טרויער מארש. די פראצעס יע האט ארויסגערופען א געוואלדי־גען רושם.

ווי אלעמאל בעת וואהלען, איז אויך דאס מאל געטון געווארען דורך יע־דער ליסטע אלץ,

כדי צו שעדיגען דעם צווייטען.

יערע נאכט זענען אויסגעקלעפט גע־ווארען טויזענדער פלאקאטען, און אויף אינדערפריה זענען זיי מייסטענס געווען אראפגעריסען. פרייטאג און שבת איז מען ארויסגעפאהרען אויף אויטאס און געווארפען נומערלעך 2, 18 און 25. די ראזינע נומערלעך זענען אבער גע ווען קאליע געמאכטע: מיט צושריפטען, מיט פאסקעלעך א. אז. וו. דאס האבען געטון די געגנער פון די ראזיגע ליסטעס, כדי אויף אזא אופן קאליע צו מאכען שטימען פון אנדערע ליסטעס.

ביי די יודישע בירגערליכע פארטייען איז נעכטען די לעצטע אגיטאציע אנ־געגאנגען

אין די שטיבלעך און בתי-מדרשים.

ביי די פראלעטארישע פארטייען איז נעכטען געווען דער שטארקסטער טאג.

„בונד" און „פועלי-ציון"

האבען איינגעארדענט גראנדיעזע מי־טינגען אין פערשידענע ערטער פון שטאט עס זענען אויך פארגעקומען גרויסע פער־זאמלונגען פון די אקטיווע וואהל-טוער, אויף וועלכע עס זענען געגעבען געווא־רען די לעצטע אינסטרוקציעס פאר'ן היינטיגען טאג.

10 גרויסע מיטינגען פון „בונד"

פרייטאג אין אווענד איז אין „קאלאָ־סעאום" - זאל פארגעקומען א פער־זאמלונג פון בונדישע אגיטאטארען. ראט מאן זיבערט האט געגעבען די לעצטע אינסטרוקציעס אויפ'ן היינטיגען טאג. ה, זעלמאנאוויטש האט מיטגעטיילט וועגען די פינאנציעלע שוועריגקייטען ביים פערענדיגען די וואהל-קאמפאניע, דער אנוועזענדער עולם האט גלייך צווישען זיך געזאמעלט 350 גילדען. ה' מיכא־לעוויטש האט געהאלטען א שלוס-רעדע.

נעכטען 10 פריה איז אין פילהארמא־ניע זאל פארגעקומען א גרויסער קאנ־צערט-וואהל מיטינג.

שוין האלב עלף אינדערפריה איז דער זאל געווארען אפגעשלאסען און פיל מענ שען האבען געמוזט אוועקגעהן.

מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען די ה"ה מיכאלעוויטש, פאזנאנסקי און מארגענטאלער. צום סוף איז איינשטי־מיג בעשלאסען געווארען צו שטימען היינט פאר דער בונדישער ליסטע 4.

אינדערועלבער צייט זענען פארגעקו־מען מיטינגען אין „פלארא", „קאלאסע־אום", „גאוואשטשי". אומעטום זענען די זאלען געווען איבערפולט און איינ־שטימיג איז געווארען בעשלאסען צו שטי־מען פאר'ן בונד. אין זאל איראפעיסקי איז אויך פארגעקומען א מיטינג פון לויך־וועבער, און ס'איז אנגענומען געווארען דערועלבער בעשלוס.

נאכמיטאג זענען פארגעקומען צוויי פרויען-מיטינגען, א מיטינג פון כאלופ־ניקעס און א מיטינג ביי גייערן אויף די מיטינגען זענען ארויסגעטרעטען די ה"ה ב. מיכאלעוויטש, אזשעך, ג. זיבערט, זעלמאנאוויטש, מילמאן און אנדערע און עס איז איינשטימיג בעשלאסען געווארען צו שטימען פאר דער בונדישער ליסטע נומער 4.

די פאריגע נאכט זענען די בונדישע פלאקאטען - קלעבער בעפאלען געווא־רען פון כוליגאנישע עלעמענטען, וועל־כע האבען צושלאגען פאלגענדע פערוא־נען: זאמולעוויטש, ווייגבלום, נאכמא־נאוויטש, ספעקטאר. אין מאנכע פאלען האט פאליציי אינטערווענירט און צוזא־מענגעשטעלט פראטאקאלען.

ביי די פועלי-ציון.

פרייטאג איז אין פילהארמאניע פאר־געקומען די אקאדעמיע פון די פראפ. פעראיינען, צו וועלכער ס'איז געקומען אנ'עולם פון עטליכע טויזענד מאן מיט זייערע פעראיינס פאהנען. אלע האבען פערפליכטעט דעם זונטאג'דיגען טאג זיין טעטיג ביי דער אגיטאציע און אין די וואהל - ביוראס. ה' זרבבל'ן איז איינ־געארדענט געווארען אנ'אוואציע.

אין פערלויף פון שבת'דיגען טאג זע־נען אין פערשידענע עקען פון שטאט איינגעארדענט געווארען11 גרויסע מי־טינגען. אין „פלארא" זענען גלייכצייטיג פארגעקומען מיטינגען אויך אין קארי־ראר און אין ווארטע - צימער, אויך אין ענגלישען זאל זענען איינגעארדענט גע־ווארען פאראלעלע צוויי מיטינגען. דאס זעלבע איז פארגעקומען אין איראפעי־סקי, איבעראל איז בעשלאסען געווא־רען צו שטימען פאר דער ליסטע 5 פון פועלי ציון. אויף די מיטינגען זענען ארויסגעטרעטען זרבבל, ראזען, די ראט־מענער האלענדערסקי, ר"ר שיפמאן, בן שאפירא, פרנס ציטרינאווסקי, חיים בראנר, סטאלארסקי, קאגאן, וואלינסקי, מאנעלאק, רייטעלצווייג א, אנר.

אין אווענד איז אין ענגלישען זאל פארגעקומען די לעצטע פערזאמלונג פון אלע מיטארבייטער און סימפאטיקער פון דער ליסטע 5. דארט זענען געגע־בען געווארען די לעצטע אינסטרוקציעס פאר די אגיטאטארען. ביינאכט זענען די מיטארבייטער ארויס אין גאס קלעי־בען די לעצטע פלאקאטען און אויפרו־פען.

קאנפיסקאציעס

(ב) לויט דער פעראָרדנונג פון רעגי־רונגס - קאמיסאר זענען נעכטען קאנ־פיסקירט געווארען דער „ראזוואי" און די דייטשע „לאדזער צייטונג".

„ראזוואי" איז קאנפיסקירט געווארען צוליב די ארטיקלען: „דער פראטעסט פון די ווארשאווער סטודענטען", „מיט'ן באלשעוויסטישען סיסטעם", „דער כאַ־נאציע - בליישטיפט פון די צענזארען ווערט משוגע" און „באנדיטען וואיען ארום אין לאדז און ראפירען די דרוקע־רייען".

די דייטשע „פאלקסצייטונג" איז קאנ־פיסקירט געווארען פאר די ארטיקלען: „קארפאנטי און די כאנאציע", „דער שטרייק פון די ווארשאווער סטודענטען" און „וועגען דער נעכטיגער קאנפיס - קאציע".

ארום די היינטיגע וואהלען.

(—) אין פערלויף פון די לעצטע 2 טעג איז דורך די פערשידענע וואהל־קאמיטעטען ארויסגעשיקט געווארען 60 טויזענד בריף מיט וואהל-ליטעראטור.

(—) די „נייע לאדזער צייטונג", וועל־כע האט די גאנצע צייט נישט אנגענו־מען קיין קלארע שטעלונג צו די וואהלען האט אין נעכטיגען נומער אין שפיין פון דער וואהל-כראניק פערעפענט - ליכט אנ'אויפרוף פון ראטמאן קליקאר צו שטימען פאר דער ליסטע 18.

(—) אין נעכטיגען „קוריער לודזקי" איז אפגעדרוקט א בריף פון דער פער־וואלטונג פון די נ. ר. אין לאדז. אין וועלכען ס'ווערט אפגעלייקענט די ידיעה, אז ביי זיי זאל האבען פארגעקומען א שפאלטונג.

ספעציעלע טראמוואיען און אויטא'ס אין דער וואהל-נאכט.

(ר) די צעהלונג פון די אפגעגעבענע שטימען וועט פארקומען אין די בעזונ־דערע וואהל - אבווארען. אזוי ווי די צעהלונג וועט זיך ענדיגען שפעט ביי - נאכט און פיל אבווארען געפינען זיך ווייט פון דער קרייז-וואהל-קאמיסיע (קרייז-געריכט), וועלען לויט דער אינ־טערווענץ פון ריכטער קארווין-קאראט־קעוויטש היינט ביינאכט קורסירען די טראמוואיען נ. 1, 3 און 16. צו 16 אב־ווארען, וועלכע געפינען זיך אין די עקען פון שטאט און וואוהין עס געהען נישט קיין טראמוואיען, וועט איינגעשטעלט ווע־רען א ספעציעלען אויטא - פערקעהר.

דאסזעלבע וועט אויך זיין אין דער נאכט פון די סענאט - וואהלען, פון 11-טען אויפ'ן 12-טען מערץ.

וועלכע ליסטעס זענען גילטיג?

(—) בעת די היינטיגע וואהלען צום סיים זענען גילטיג די פאלגענדע ליסטעס: נומער 1, בלאק פון צוזאמענארבייט מיט דער רעגירונג. נומער 2 פ. פ. ס.; נומער 7—רעכטע נ. פ. ר.; נומער 25 פוילישער קאטוילישער בלאק; 37 אר־ביטס-איינינונג; 38—ראדיקאלע סאצ־יאליסטען (ליסטע פון וועניאווא דלוגאַ־שאווסקי) און 39 — „סאליראַרנאשטש".

פון די יודישע ליסטעס:

נומער 4 — „בונד"; נומער 5 לינקע „פועלי-ציון"; נומער 18 יודישער בלאק ביים בלאק פון די נאציאנאלע מינדער־הייטען און 33 יודישער נאציאנאלער בלאק (אגודה-פאלקיסטען).

ווי אזוי גיט מען אפ די שטימע?

לויט דער וואהל-ארדינאציע קענען זיך אין וואהל-לאקאל געפינען נאר ווע־לער, וועלכע גיבען אפ זייערע שטימען, מיטגלידער פון די וואהל - קאמיסיעס, און פערטרויאונגס-מענער, דער פאר־זיצענדער פון דער קאמיסיע האט דאס רעכט צו בעזייטיגען פון לאקאל פער־זאנען, וועלכע שטערען אדער פיהרען אנ'אגיטאציע, קיין אגיטאציע טאר מען בכלל נישט פיהרען הונדערט מעטער פאר'ן וואהל-לאקאל. דעם טיש, ביי וועלכען די וואהל-קאמיסיע זיצט מוז מען זעהען פון אלע זייטען. די קאמיסיע אונטערזוכט פאר די וואהלען די אורנע, צו זי איז לעדיג. בעת דער אפשטימונג טאר די אורנע נישט געעפנט ווערן.

די אפשטימונג דויערט פון 8 אינדער־פריה ביז 9 אווענד, קיין הפסקות טארען נישט געמאכט ווערען, בעת דער אפשטי־מונג מוזען אנוועזענד זיין וועניגסטענס דריי מיטגלידער פון דער וואהל-קאמי־סיע.

דער וועהלער געהט צו דעם טיש זאגט ווי ער הייסט, ווייזט עווענטועל, וועלכע ס'איז לעגיטימאציע, א פאס, א מיליטעריש ביכעל, א מעטריקע, א בי־כעל פון דער קראנקען-קאסע א.אז.וו.

זיין נאמען ווערט אפגעצייכענט דורך א מיטגליד פון דער וואהל-קאמיסיע. דער וועהלער בעקומט דאן פון דעם פארזיצענדען אנ'אפגעשטעמפעלטען קאנ־ווערט, אין וועלכען ער לייגט אריין דעם נומער (דער דארף זיין אויף ווייס פאַ־פיר און טאר נישט האבען קיין שום פונקטען, פאסקעלעך אדער צושריפטען). דער וועהלער גיט איבער דעם קאנווערט דעם פארזיצענדען, וועלכער ווארפט איהם אריין אין דער אורנע. ווער עס פרובט צו וועהלען צוויי מאל, דער ווערט בעשטראפט מיט ארעסט. די אפשטימונג ענדיגט זיך פונקט 9 א זייגער אין א ווענד, די וועהלער אבער, וועלכע זענען פאר ניין א זייגער אריינגעקומען אין וואהל - לאקאל (דער בנין מיט'ן הויף) קענען נאך אפגעבען זייער שטים.

שטימען קען מען נאר פערזענליך, מ'קען קיינעם נישט איבערגעבען די שטימע.

ייד. ארבעטער
און פאלקס-מאסן!

היינט, זונטיק -- געהט צו די וואהלען און
שטימט „פועלי-ציון" פאר
5 פאר דער ליסטע נומ' 5

וויסט, אז די ליסטע נומער 5, די ליסטע פון „פועלי-ציון", איז די איינציקע מוטיקע פערטיידיקערין פון אייערע אינטערעסן.

וויסט, אז „פועלי-ציון" (ליסטע נומער 5) פירען, שוין העכער 2 צעהנדליגג יאהר דעם עקשנות'דיקען קאמף פאר די סאציאלע און נא־ציאנאלע רעכט פון די יידישע מאסן.

„פועלי-ציון" (ליסטע נומער 5) טראגט מיט זיך דעם מוטיקען פראטעסט פון אלע ארימע און אונטערדריקטע.

„פועלי-ציון" קעמפט פאר אנ'ארדנונג, וואו ס'זאל פערשווינדן קנעכטשאפט, אונטערדריקונג, הונגער און נויט.

„פועלי-ציון" (ליסטע נומ' 5) פירט דעם טאג־טעגליכן קאמף פאר אויסצובע־סערען די לאגע פון די יידישע ארבעטער און ארימע מאסן אויף אלע געביטען פון טאג־טעגליכן לעבען.

דעריבער שטימען היינט אלע אונטערדריקטע און גערודפטע, אלע יידישע ארבעטער און ארימע לייט, אלע לאקאטארן און די ברייטע פאלקס מאסן פאר זייער פערטיידיקער, פאר „פועלי-ציון",

5 פאר דער ליסטע נומ' 5
ערשטער קאנדידאט:
ח' זרבבל.

יורידישע עצות.

אין דער היגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערס אויף יורידישע פראגען, וואס ווערן צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

מארפקא 12.

7092. פ. ב.

7093. א שוסטער פון וואלבארסקא.

7094. א לעזער פון גייער'ס מארק.

7095. ש. ד. צון וואלבארסקא 28.

7096. וו. צוקערמאן.

7097. אנ'איבערגעגעבענער לעזער פון מרדכי גבאי'ס גאס.

וועגן אייערע ענינים דארפט איהר זיך פארשטענדיגען מויטליך מיט אונזער יוריסט עגליך פון 3—4 אין רעדאקציע מיטברענגענדיג די ציימונג.

7098. מ. 5. 100.

אויב דאס קינד איז ארייגעטראגען אין די ביכער פון ציווילשטאנד-אמט אלס געזעצליך-געבוירען און דער אקט איז אונטערגעשריבען געווארען דורכ'ן מאן פון קינד'ס מוטער, איז נישט מעגליך צו קוועסטיאנירען די געזעצליכקייט פון געבורט.

B. R. .7099

אויב איהר קאנט פארשטעלען א קאנטראקט פון יוני 1914 און דער אביעקט האט זיך דורך דער צייט נישט געענדערט, דארף קיין קאמיסיע נישט דעלעגירט ווערען.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

[illegible]

גילטיג דעם 4-טען מערץ 1928

7087. ה. נ.

איהר דארפט זיך ווענדען אין זעלבען פרידענס-געריכט, אז מען זאל אנערקענען דעם עקסמיסיע-אורטייל פאר אומגילטיג לגבי אייך אויף דעם סמך וואס מען האט אייך אלס סובלאקאטאר צו דער געריכטס-פערהאנדלונג וועגען דער עקסמיסיע געגען לאקאטאר נישט גערופען.

7088. משה פיאטרקאווסקי.

7089. ש. ד. זילבערבערג פון אלעק סאנד. 17.

7090. שטרייכמאן.

7091. א געטרייער לעזער פון פא-

די ערצטליכע לאבאראטאריע פון ד״ר מעד.

ST. HURWICZ

(אנאליזען פון אורין, בלוט, קאל א. אז. וו., אונטערזוכונגען פון געשווירען, רענט, אנווייזונגען א. אז. וו.)

איז איבערגעטראגען געווארען אויף WSCHODNIA 76

(ווינקל נארוטאוויטש-גאס) טעל. 53-30.

7100. יצחק גאלדבארט.

איהר האט א טעות, אויב איהר מיינט, אז צוליב דעם, וואס דער פראקוראטאר האט זיך ענטזאגט פון דער בעשולדיגונג, האט דאס געריכט דעריבער שוין נישט געהאט קיין גרונד דעם אנגעקלאגטען צו פער'משפטען. לויט דער 2-טער טייל פון 740 ארט. פון אוסטאוו וועגען דער שטראף-פראצעדור איז דאס געריכט נישט געבונדען מיט אזא פארשלאג פון פראקוראטאר, נאר עס אורטיילט אויפ'ן סמך פון די פעסטגעשטעלטע אומשטענדען אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג.

B. R. .7101

דער הויז-ווירט האט נישט קיין רעכט צו קוועסטיאנירען א קאנטראקט בלויז אויף דעם סמך, וואס דאס גרונד דירה-געלד איז אין יוני 1914 צוליב געוויסע טעמים געווען צו נידעריג, דאגעגען האט דער לאקאטאר יא דאס רעכט אויסצונוצען דעם אומשטאנד לטובת זיינע אינטערעסען. איהר קאנט דאגעגען יא אויפווייזען, אז דאס דירה-געלד פאר'ן זעלבען לאקאל איז דעמאלט געווען צו הויך און אויף דעם סמך בעטען, אז מען זאל דעם קאנטראקט אנולירען און דעלעגירען אויפ'ן ארט א פאך-קאמיסיע אפצושאצען דעם לאקאל.

7102. דוד לאנדאו.

אויסגעשלאפען פון מיליטער-דינסט ווערט מען נאר דעמאלט, ווען מ'איז פער'משפט געווארען מינדעסטענס אויף 3 יאהר.

דאגעגען ביי א קלענערע שטראף קאן די מיליטער-מאכט אויך אנווענדען די זעלבע סאנקציעס. זי איז אבער שוין דערצו נישט פערפליכטעט.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.

גאסטראלען פון די בעליבטע ארטיסטען

= חנה לערנער און דוד זיידערמאן =

היינט זונטאג, דעם 4-טען, מיטוואך דעם 7-טען מערץ, 9 אין אווענד

פרעמיערע! צום 1-טען מאל אין לאדז! פרעמיערע!

די לאנג-ערווארטעטע פיעסע — דער שלאגער פון אמעריקא

מאשקע וועט אכלה

אפערעטע אין 3 אקטען מיט פראלאג פון שטיינבערג.

הויפט-ראלען: „מאשקע"-חנה לערנער, „וואלאדיא"-דוד זיידערמאן רעזשיט. פון ד. זיידערמאן, - האנדלונג: 1. אקט: אין רוסלאנד; 2-טער און 3-טער אקט: אין אמעריקא. די שענסטע און ערהאליכסטע קופלעטען, דועטען, טערצעטען, קווארטעטען ווערען געזונגען אין דער פיעסע „מאשקע וועט אכלה". מאנטאג, ד. 5. ווערט נישט געשפילט.

דינסטאג, דעם 6-טען מערץ, 9 אווענד—לכבוד פורים

„אחשורוש"

היסטארישע אפערעטע אין 5 אקטען פון גאלדפאדען.

הויפט-ראל „מרדכי הצדיק"—דוד זיידערמאן.

ס'נעהמען אנטייל פרויען: בעזמאן, זעווקינא, מאכאראווסקא, פאדערמאן. מענער: אריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאליאנסקי, צווייליך. מוזיקאלישע לייטונג: ל. זעלמאן.

אדמיניסטראטאר: א. בעזמאן. ביהנע-לייטער: מאכאראווסקי.

בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין פילהארמאניע-קאסע.

„ארארט"

ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער

אונטער דער לייטונג פון מ. בראדערזאן.

ווינטער זאל פון „מאנטייפעל" זאמענהאף 43.

נור 2 טעג!

שלאגערס פון II, III און IV פראגראם

א. נ. נסים מן „ארארט"

1. נסים	5. סאלעם אלייקום	9. צרות פון ספארט
2. בלאפערס	6. באלוט - באלעט	10. ישוב'ניקעס
3. שאכטען	7. האנדעל!	11. אלט-שטאדט
4. חסיד'ישער טאנץ	8. כ'בעשולדיג	(רעווי).

היינט—2 פארשטעלונגען: אנהויב 8 און 10.15 אווענד.

מאנטאג —צום לעצטען מאל—1 פארשטעלונג: אנהויב 9.15, סוף 11.45

בילעטען צו בעקומען ביי דער טעאטער-קאסע פון 5 נאכמ.

דאס שענסטע פורים-געשענק

איז א קארב מיט פרישע בלומען!!

דאס בלומען-געשעפט פון

י. סקאראשינסקי

37 קאנסטאנטינער 37

האט פארברייטערט א גרויסען אויסוואהל פערשידענע שעהן דעקארירטע בלומען-קערב, היאצינטען, בלומען-טעפ און אזוי ווייטער.

אכטונג: דעם קומענדיגען פורים שענקען מיר 10% פון פערקויף אין די טעג פון פרייטאג ביז דינסטאג פאר'ן יודישען יתומים הויז אויף פאלנאצנא 38.

I. Skorosiński, Konstantynowska 37 מיט אכטונג

פורים = קוויבערס

געשמאקפול דעקארירט

כרמל=וויינען

(הורט-פרייזע)

וויינען, ליקערען, קאניאקען, באקאליען, דעליקאטעסען, פראכטפולע באמבאניערקעס

עמפפעהלט צו קאנקורענץ-פרייזען

M. Berman

53 PIOTKOWSKA 53

Szanownym PP. Odbiorcom do łaskawej wiadomości, że przedstawicieltswo nasze na województwo łódzkie powierzyliśmy firmie

R. RICHTER i S-ka, Łódź, ul. Kilińskiego 136

TELEFON 26-58

otwierając tamże składnicę naszych wyrobów.

Łaskawie udzielone nam zlecenia, jak również zapytania o krzesła, prosimy przesyłać pod powyższem adresem.

FABRYKA KRZESEŁ GOŚCICINO

SPÓŁKA AKCYJNA

w Gościcinie.

ZAGÓRSKA FABRYKA KRZESEŁ I TARTAKI

SPÓŁKA AKCYJNA

w Zagórzu Pomorskim.

304

MAGAZIN OBUWIA

Alfred HEINE

POMORSKA 24

(Środnia)

עמפעהלט אין א גרויסען אויסוואהל

שיך

מענער דאמען און קינדער

די פירמע איז געווארען בעשאנקען אויף דער אויסשטעלונג אין לאדז מיט אנ'אנערקענונגס-דיפלאם פאר די סאלידע אויספיהרונג. צוגענגליכע פרייזען.

Dr.med. A. MAZUR

אויערען און האלז-קראנקהייטען, שטימע-און שפראך-פעהלערן (שטאמלען א. אז. וו.)

האט זיך איבערציגען פון נארוטאוויטש 44

אויף וושכאדנא 65, טעל. 66-01

(איינגאנג אויך דורך פעטריקאווער 46).

נעמט אן פון 11^{30}—12^{30} און פון 3—5 נאכמ. 770

לעבער

צו נעהמען אויף דער מאשין ווערען אנגענומען ביי

ג. נארדמאן

29 צעגעלניאנא 29

Maturzystka

pisząca biegle na maszynie

poszukuje

jakiejkolwiek posady biurowej ewtl. jako kasjerka, złoży odpowiednią kaucję. Wymagania bardzo skromne. Oferty sub „Maturzystka" do administacji niniejszego pisma.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, 21/II do poniedz. 5 marca 1928 r.

Dla dorosłych Drugi tydzień

ZMARTWYCHWSTANIE

podług nieśmiertelnego arcydzieła hr. LWA TOŁSTOJA

Dla modzieży: ł Dla młodzieży:

„PECHOWY SPORTOWIEC"

Komedja w 8 aktach. **Nad program ???**

Następny program: **„CZARNY PIRAT"**

OSTRZEŻENIE.

Od pewnego czasu grasuje niejaki p.

H. D. TWARDOWICZ

który się podszywa pod moją firmę, przyjmuje zamówienia, wyłudza zaliczki oraz inkasuje należności.

Ostrzegając moją Sz. Klijentelę, zaznaczam, że p. H. D. TWARDOWICZ nie jest przezemnie upoważnionym do przyjmowania zamówień, ani do inkasowania należności.

Równocześnie wzywam wyżej wymienionego do zgłoszenia się, celem wylegitymowania się ze swej niedopuszczalnej czynności, w przeciwnym bowiem razie zniewolony będę sprawę skierować do władz.

Pierwsza Łódzka Fabryka Pieców Maszyn Piekarskich i Cukierniczych.

L. Twardowicz

Łódź, Konstantynowska 36.

Dr. RACHELA LEWI

ספעצ. פאר קינדער-קראנקהייטען

פאנסקא 24, טעל. 42-72

נעמט אן פון 2 ביז 4 נאכמיטאג.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]